Ազգ
Azg
17 ՅՈՒԼԻՍ 2008 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 136 (4030)

Անկարայում քննարկվելու է ռազմավարությունն ընդդեմ Ցեղասպանության

Թուրքիայի՝ աշխարհի երկրներում հավատարմագրված հարյուրից ավելի դեսպաններ, ինչպես նաեւ մշտական ներկայացուցիչներ կանչվել են Անկարա՝ երկրի արտաքին գործերի նախարարության կազմակերպած ուսուցողական հանձնաժողովին մասնակցելու: Ինչպես հաղորդում են թուրքական լրատվամիջոցները, հանձնաժողովի շրջանակում թուրք դիվանագետները կքննարկեն երկրի արտաքին քաղաքականության հարցեր, որոնցից առավել հրատապների թվում են Հայոց ցեղասպանության փաստի դեմ ռազմավարության իրականացումը, Թուրքիայի եւ ցանաձայների վրա ԱՄՆ-ում նախագահական ընտրություններից հետո սպասվող հնարավոր ազդեցությունները: Քառօրյա հանձնաժողովի ժամանակ կքննարկվեն նաեւ Մերձավոր Արեւելքի, Բալկանների հետ կապված հարցեր եւ Եվրամիության հետ հարաբերությունները:

Արցախի սահմանները հուսալիորեն պաշտպանված են

ԿԻՄ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ
Ստեփանակերտ

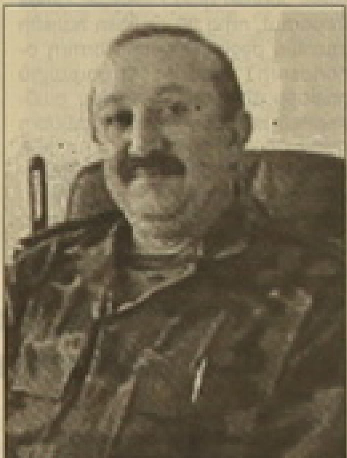

ԼՂՀ պաշտպանության նախարար, պաշտպանության բանակի հրամանատար **Մովսես Հակոբյանը** հիմնականում գոհ է առաջին կիսամյակում ՊԲ-ում կատարված աշխատանքից: Այս մասին արտահայտվելով երեկ կայացած մամուլի ասուլիսում, նախարարը նաեւ նշել է, որ ԼՂՀ նախագահը նույնպես դրական է գնահատել վերջերս բանակում անցկացված տեսչական ստուգումների արդյունքները: Բացառությամբ մարտական դիրքերի, երբ ադրբեջանական կողմը դիվերսիոն գործողություն էր ձեռնարկել շփման գծի մարտակերտյան հատվածում՝ ստանալով համարժեք պատասխան, առաջնագծում այլ ուշագրավ իրադարձություններ չեն եղել: Հունիս ամսում շփման գոտու հյուսիսային հատվածում դիրքային փոփոխություններ են կատարվել՝ բարելավելով ՊԲ դիրքերը: Այստեղ ներկայումս իրականացվում են ինժեներական աշխատանքներ, որոնք շուտով կավարտվեն:

Գլխավոր հրամանատարը քաղ խնդիր է համարել մարտական հերթապահության կազմակերպումը հատկապես ադրբեջանական ռազմատենչ հայտարարությունների ֆոնին, որոնք պարբերական բնույթ են կրում: Այդուհանդերձ, պաշտպանության բանակը պատվով է կատարում իր խնդիրը. այսօր ԼՂՀ սահմանները հուսալիորեն պաշտպանված են, վստահեցրել է նախարարը:

Տես էջ 2

Մշակութային ժառանգության պահպանության հարցեր հարեւան եւ մեր երկրներում

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Իրանի Իսլամական Հանրապետության տարածքում այսօր պահպանվում է շուրջ 400 հայկական եկեղեցի, որոնք արձանագրված են պատմերեն հուսարակված տեղեկատու խարտեզին: Այս մասին երեկ «Նոյյան Տապան» ակումբում ասաց հուշարձանագետ **Սամվել Կարապետյանը**: Մյուս հյուրը՝ «Արմինյըն ռիփորթը» շաբաթաթերթի թղթակից, **«Ազգ»** օրաթերթի նախկին լրագրող **Թաթուլ Հակոբյանը**, բազմ տպավորություններ պատմեց Իրանից, ուր այցելում է արդեն 16-րդ անգամ: Նա հատուկ ընդգծեց հայկական ճարտարապետական, մշակութային հուշարձանների հանդեպ այս երկրի պետական հոգածու վերաբերմունքը. «Մեծի ընորհակալություն էի հայտնում նրանց, որ այսպես պահպանում են քրիստոնեական արժեքները»: Ս. Թադեի վանքը, Ս. Ստեփանոս Նախավկայի վանական համալիրը եւ Ձորձորի եկեղեցին մտել են ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի ժառանգության ցանկ, ինչի առիթով Իրանի նախագահն ուղերձ է հղել այս կազմակերպությանը: Թաթուլ Հակոբյանն անդրադարձավ կառույցների պատմական անցյալին, մշակութային նշանակությանը, ճարտարապետական արժեքին: Ս. Թադեի վանքն ըստ ավանդության, կառուցվել է Թադեոս առաքյալի նահատակման տեղում, որը քրիստոնեական մշակույթի կարեւորագույն տաճարներից մեկն է: Երկգմբեթ ծոմակ եկեղեցու դիմացից Մեծ ու Փոքր Մասիսները երեւում են այնպես, ինչպես մեր կողմից, միայն հակառակը՝ աջից Փոքրը: «1,5 ժամ նստեցի, որ վայելեմ այդ տեսարանները, ափսոս, ամպերը քիչ-քիչ էին ցրվում, չցրվեցին», հիշեց Թաթուլը:

Սուրբ Թադէի վանք

Տես էջ 6

«Աբդուլլահ Գյուլի Երեւան մեկնելը կախված է զարգացումներից»

Հայաստան-Թուրքիա ֆուտբոլային հանդիպումը դիտելու համար Թուրքիայի նախագահ Աբդուլլահ Գյուլի Երեւան մեկնելու հրավերը գտնվում է քննարկման փուլում եւ դրա առնչությամբ որոշման ընդունումը կախված է այն զարգացումներից, որ տեղի կունենան մինչեւ հավաքականների հանդիպումը: Այս մասին, ինչպես հաղորդում են թուրքական լրատվամիջոցները, հայտարարել է Թուրքիայի արտգործնախարար Ալի Բաբաջանը: «Հայաստանը մեր հարեւանն է: Մեր հարաբերությունների կարգավորումը դիտում ենք որպես արտաքին քաղաքականության լուրջ նպատակ», ընդգծել է Բաբաջանը, հաղորդում է «Նոյյան տապանը»:

ԼՈՒՐԵՐ

Ռ. Քոչարյանի աշխատանքները ամփոփվեցին մեկ գրքով

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչությունը լույս է ընծայել «Հայաստան 1998-2007» խորագրով գիրքը, որը Ռոբերտ Քոչարյանի Հայաստանի նախագահ պաշտոնավարման 10 տարիների ընթացքում իրականացված աշխատանքների ամփոփումն է, հաղորդում է «Ազատություն» ռադիոկայանը: «Համոզված ենք, որ Հայաստանի քաղաքական ու տնտեսական կյանքի վերջին 10 տարիների մասին դեռ բազմաթիվ գրքեր են գրվելու», ներածականում նշել են գիրքը կազմողները:

Կազմողների անունները նշված չեն: Նշված է սոսկ խմբագրի՝ նախագահի աշխատակազմի արձանագրությունների վարչության պետ Արսեն Վարդանյանի անունը: 1500 տպաքանակով լույս տեսած գիրքը գրախանութներում հայտնվել է այսօր: Այն վաճառվում է 7 հազար 500 դրամով: «Շուտով լույս կտեսնի մի գիրք, որտեղ հավաքված են իմ նախագահության ժամանակահատվածին վերաբերող փաստացի նյութեր: Դա լինելու է զուտ վիճակագրություն, առանց զգացմունքների: Այնտեղ կան իմ աշխատանքի արդյունավետության վերաբերող բոլոր հարցերի պատասխանները: Զարգացման այդպիսի տեմպերով կարող է հպարտանալ ցանկացած երկիր եւ ցանկացած նախագահ», անցած շաբաթ «Մեդիամաքս» գործակալությանը տված հարցազրույցում ասել էր Ռոբերտ Քոչարյանը:

Լ. Տեր-Պետրոսյանը չի մասնակցի Վանաձորի հանրահավաքին

Ըստ «Ա1+»-ի, Լեւոն Զուրաբյանը հայտնել է, որ «Վանաձորում նախատեսված հանրահավաքի կազմակերպիչը Համաժողովրդական շարժումը չէ: Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը չի պլանավորում մասնակցել հանրահավաքին, սակայն եթե Համաժողովրդական շարժման անդամները մասնակցելու հրավեր ստանան, կմասնակցեն»: Ինչ վերաբերում է օգոստոսի 1-ին Երեւանում նախատեսված հանրահավաքին, ապա Զուրաբյանը նշեց, որ այս պահին կազմակերպչական աշխատանքներ են ընթանում: Նա համոզված է, որ առաջիկա հանրահավաքը ավելի մարդաշատ կլինի, քան նախորդը, եւ այս պահին հիմնական խնդիրն այն է, որ օգոստոսի 1-ին չոսնահարվի մարդկանց ազատ տեղաշարժվելու սահմանադրական իրավունքը:

Հերթական դատավարությունները մարտի 1-ի դեպքերով

Վճռաբեկ դատարանի մամուլի ծառայությունից հաղորդում են, որ մարտի 1-2-ին տեղի ունեցած զանգվածային անկարգությունների կապակցությամբ Երեւանի Էրեբունի եւ Նուբարաշեն համայնքների ընդհանուր իրավասության դատարանը Արմենակ Աբրահամյանին մեղավոր է ճանաչել քրեական օրենսգրքի «Զանգվածային անկարգություններ» հոդվածով եւ դատապարտել է ազատազրկման՝ 3 տարի 6 ամիս ժամկետով, սակայն նշանակված պատիժը պայմանականորեն չի կիրառել: Նույն դատարանը Միխայել Սեւոյանին եւ Սուրեն Մինասյանին մեղավոր է ճանաչել քրեական օրենսգրքի «Գողություն» հոդվածով եւ դատապարտել նրանցից յուրաքանչյուրին ազատազրկման՝ 2 տարի ժամկետով: Դատարանը վերջիններիս նկատմամբ նշանակված պատիժը պայմանականորեն չի կիրառել: Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների ընդհանուր իրավասության դատարանը կայացրեց դատավճիռ, որով Ասլան Հովհաննեսի Ավետիսյանին մեղավոր ճանաչեց «Զանգվածային անկարգություններ» հոդվածով եւ դատապարտեց ազատազրկման՝ 6 ամիս ժամկետով:

Փոխանակումներ Մերձավոր Արեւելքում

Իսրայելի իշխանությունները հաստատել են, որ փոխանակել են կալանավորված Հըզբոլլահի 5 մարտիկներին Իսրայելի 2 զինվորների մարմինների հետ: Վերջիններս գերեվարվել էին Հըզբոլլահի զինյալների կողմից 2006-ին, ինչը պատճառ էր դարձել լիբանանաիսրայելական նոր պատերազմի, եւ միայն վերջին օրը հայտնի էր դարձել, որ իսրայելցի զինվորները սպանված են: Հաղորդվում է, որ երկարատեւ բանակցություններից հետո, Թել-Ավիվը համաձայնել է Հըզբոլլահին հանձնել նաեւ 200 զոհված լիբանանցի մարտիկների մարմինները:

Մակրոտնտեսական ռիսկերն աճում են Հայաստանի տնտեսական աճին զուգընթաց

Արձանագրում է Համաշխարհային բանկի մոնիտորինգը

Համաշխարհային բանկի երեւանյան գրասենյակում երեկ ներկայացվեց «Հայաստան. տնտեսական մոնիտորինգ» զեկույցը, որն անդրադարձ էր Հայաստանի տնտեսության 2008-ի առաջին կիսամյակի արդյունքներին: Զեկույցը ներկայացրին ՀԲ երեւանյան գրասենյակի ղեկավար **Արիստոմենե Վարուդակիսը**, ՀԲ երեւանյան գրասենյակի տնտեսագետ **Աղասի Մկրտչյանը** եւ ՀԲ երեւանյան գրասենյակի գյուղատնտեսության ու բնապահպանության ծրագրերի պատասխանատու **Արտավազդ Հակոբյանը**:

Արիստոմենե Վարուդակիսը հայտնեց, որ նման զեկույցներ կիրառվելու են կիսամյակը մեկ անգամ՝ համառոտ եւ ժամանակին ներկայացնելու համար երկրի տնտեսության վիճակը նախորդող վեց ամիսների ընթացքում: Զեկույցում, բացի Հայաստանի տնտեսական քաղաքականությանն ու տնտեսության կառուցվածքին անդրադառնալուց, առանձին բաժիններով ներկայացվել են նաեւ ֆինանսական հատվածի, ենթակառուցվածքների, կրթության եւ առողջապահության, գյուղատնտեսության ոլորտների ցուցանիշները:

Անդրադառնալով Հայաստանի մակրոտնտեսական ցուցանիշներին, Աղասի Մկրտչյանը մատնանշեց տնտեսական աճին զուգընթաց մակրոտնտեսական ռիսկերի աճը: Ըստ ՀԲ տնտեսագետի, այդպիսի ամենամեծ ռիսկը վառելիքի եւ սննդամթերքի գների աճն է, որով էլ հիմնականում պայմանավորվել է գնաճը Հայաստանում: Բացի այդ, վատթարացել է արտահանման-ներմուծման բացասական հաշվեկշիռը: Մասնավորապես արտահանման աճի տեմպերն են դանդաղել:

Այս տարվա առաջին 5 ամիսների 9,8 տոկոս տնտեսական աճի ցուցանիշի մասին խոսելով, Աղասի Մկրտչյանը նշեց, որ այն ցածր է անցյալ տարվա նույն ժամանակահատվածի 13,7 տոկոս աճի ցուցանիշից: Միաժամանակ, համախառն ներքին արդյունքի աճն ապահովվել է հիմնականում երկու ճյուղերի՝ շինարարության եւ սպասարկման ոլորտի հաշվին: ՀԲ տնտեսագետն արձանագրեց, որ արդյունաբերության մեջ աճը բացակայում է, իսկ գյուղատնտեսության աճն էապես նվազել է: Նրա կարծիքով, Հայաստանի համար այլ ռիսկերը կապված են միջազգային ֆինանսական շուկայում առկա լարվածության հետ: Աղասի Մկրտչյանը դրական համարեց բյուջեի մուտքերի 35 տոկոսով ավելացումը: Եզրափակելով, ՀԲ տնտեսագետն ասաց, որ եթե մակրոտնտեսական ռիսկերի աճի միտումը շարունակվի, ապա դա կարող է բերել մեր երկրի տնտեսական աճի նվազմանը:

Արտավազդ Հակոբյանն ասաց, որ գյուղատնտեսության ոլորտի զարգացման համար նախադրյալներ կան: Մասնավորապես, քուսաբուծության մեջ նման հնարավորությունը պայմանավորված է մի քանի տարի առաջ կատարված նոր այգիների տնկարկներով եւ հողագործության արդյունավետության բարձրացմամբ: Սակայն անասնապահության մեջ ռիսկերն ավելանում են, ինչը կապված է կլիմայական փոփոխությունների եւ տարատեսակ հիվանդությունների (թռչնագրիպ, աֆրիկյան ժանտախտ եւ այլն) հետ: Նշելով, որ գյուղատնտեսության ոլորտում հիմնական շեշտը դրվում է պետական աջակցության մեծացման վրա, ՀԲ ծրագրերի պատասխանատուն կարեւորեց նաեւ այլ մեթոդների օգտագործումն այստեղ՝ ներդրումների նպատակաուղղում, նոր տեխնոլոգիաների կիրառում, գիտական հետազոտությունների զարգացում եւ այլն:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հայաստանը տարածաշրջանային առողջապահական կենտրո՞ն

Ոտներս մեր վերմակի չափով մեկնենք

Երեկ ՀՀ կառավարության նիստերի դահլիճում ՀՀ վարչապետ Տիգրան Սարգսյանը առողջապահական ոլորտի մասնագետներին տրամադրեց ավելի քան 1,5 ժամ՝ լսելով ՀՀ առողջապահության ոլորտում հավակնոտ մի ծրագիր՝ ամփոփ մատուցմամբ, դրա մասին հարցեր ու զեկույցներ:

Հանդիպման ընթացքում վարչապետը խոսեց ֆինանսական աննախադեպ աջակցության մասին, որ ՀՀ կառավարությունը առաջիկա 3 տարիներին կտրամադրի առողջապահության ոլորտին: Նա տեղեկացրեց, որ ներկայացվող ծրագրի իրականացման գործում ներգրավվելու են նաև միջազգային կազմակերպություններ և սփյուռքահայ բժիշկներին միավորող կառույցներ, արտասահմանյան մասնավոր կառույցներ, որոնք պատրաստ կլինեն ներդրումներ անել ՀՀ նշյալ ոլորտների կառույցներում:

ՀՀ առողջապահության նախարարության ծրագրերի իրագործման գրասենյակի ղեկավար **Մ. Խաչատրյանը** ներկայացրեց 8 կենտրոնների ստեղծման ծրագրերը, նշելով, որ կառավարության որոշմամբ ընդունված ծրագրով նախատեսված է մշակել Հայաստանը տարածաշրջանային առողջապահական կենտրոն դարձնելու ռազմավարություն և դրան նպաստող միջոցառումների ծրագիր: Այդ նպատակով 2008-ի մայիսի 4-ին հանրապետության վարչապետն առողջապահության նախարարին հանձնարարել էր ստեղծել աշխատանքային խումբ և մեկամսյա ժամկետում մշակել առողջապահական համազգային նախագծի հայեցակարգը, այն քննարկելով ոլորտի մասնագետների ու շահագրգիռ ՀԿ-ների հետ:

Ըստ ամենայնի, համազգային նախագծի հայեցակարգը ներառում է գերակա համարվող ութ կենտրոնների ստեղծում: Կառավարություն ներկայացվող ծրագրով 8 կենտրոնների ստեղծումը նախատեսվում է իրականացնել ունեցած այս կամ այն բժշկական հիմնարկության բազայի հիման վրա: Այդ կենտրոնները տարածաշրջանային լուրջ նշանակության պետք է լինեն և նկատելի համարվեն արտասահմանյան հայտնի կենտրոնների կողքին՝ իրենց մատուցած առողջապահական ծառայությունների քանակով և որակով:

Նորաստեղծ ուռուցքաբանական, վերականգնողական (ռեաբիլիտացիոն), բժշկական, ականջի խխունջային իմպլանտացիայի, ոսկրածուծի դոնորների հայկական ռեեստրի և ցողունային բջիջների փոխպատվաստման, սրտանոթային վիրաբուժության, անպտղության ախտորոշման ու բուժման, վիրահատական (էնդոսկոպիկ) ռեպրոդուկտոլոգիայի, ստոմատոլոգիական և Ջերմուկի ռեաբիլիտացիոն-առողջարանային տարածաշրջանային կենտրոնների մասին առողջապահության ոլորտի պատասխանատու մասնագետները և՛ դրական, և՛ քննադատական կարծիքներ արտահայտեցին, մանավանդ որ կոնկրետ նշված ուղղությունները զարգացնելու էին մեկական պետական բուժհիմնարկի հենքով: Թերևս սրա մասին էր ակնարկում առողջապահության նախկին նախարար պարոն **Նազարեթյանը**. «Առողջապահության մեջ մոնոպոլիան երբեք լավ բանի չի բերել» երկիմաստ արտահայտությամբ: Մյուս կողմից էլ այս կամ այն բժշկական հիմնարկության նախապատվություն տալն ունի իր ծանրակշիռ բացատրությունը՝ որոշ, հատկապես մասնավոր հիմնարկություններ, արդեն ամրապնդված հայտեր են անում իրենց ծրագրերում՝ թե՛ մասնագիտական ունակություններով համալրված կադրերի, թե՛ տեխնիկական բազայի, թե՛ մատուցած ծառայությունների որակի առումով: Այնուամենայնիվ, վարչապետը հանդիպման սկզբում հորդորեց հավաքվածներին՝ զգալ իրենց որպես նախագծի սեփականատեր:

Ներկաներից ոմանք անկեղծությամբ նշեցին, որ ծրագիրը, բացի հավակնոտ լինելուց, պետք է նաև իրատեսական լինի: Մասնավորապես, բժշկական համալսարանի ռեկտոր, պրոֆեսոր **Գոհար Քալանը**, համաձայնելով առողջապահության նախկին նախարար Էմիլ Գաբրիելյանի հետ, մտավախություն հայտնեց միանգամից տարածաշրջանային նշանակության կենտրոն ստեղծելու մասին: «Ոտներս մեր վերմակի չափով մեկնենք», խոհեմաբար խորհուրդ տվեց տիկինը, տարածաշրջանային որակումը առայժմ հանրապետականով փոխելը ակնարկելով:

Ի վերջո, տարածաշրջանային որակումը պետք է ենթադրել ոչ այնքան միջակի տեսով, որքան արդյունքի աշխատանքի, որը դեռ առաջացի խնդիր է: Իսկ այդ առաջացն չի գա այնքան ժամանակ, քանի դեռ բուժսպասարկման որակը չի դառնա «տարածաշրջանային» ուշադրության արժանի: Դրա համար պետք է ոչ միայն ունենալ բարձրակարգ բուժսպասարկում և ենթադրելի բարձր արդյունք (որը մեր առողջապահական որոշ կառույցներ արդեն ունեն), այլև ստեղծել այն կենցաղային և նախանշանյան իրավաբանական պայմանները, որ արտասահմանցին իր սրտի փոխպատվաստման, ոսկրածուծի կամ ստոմատոլոգիական խնդիրները Հայաստանում աշխատող մասնագետին վստահելուց բացի, կարողանա հասնել երկիր, բուժման ընթացքում բնակվել այստեղ և անցած բացառական կամ զրոյական արդյունք ստանալու դեպքում ունենա այնպիսի օրենսդրական պաշտպանվածություն, ինչպիսին կունենա եվրոպական որևէ երկրի համբավավոր կլինիկայում: Չէ՞ որ լինում են դեպքեր, երբ արդյունքից դժգոհ հիվանդը կարող է ցանկություն հայտնել դատի տալ բուժկազմակերպությանը: Այս մասին խոսեց առողջապահական ոլորտում հայտնի հեռուստամեկնաբան **Դավիթ Պետրոսյանը**:

Ողջ այս հանդիպման ընթացքում համեստ կարողություններ և առողջապահական խնդիրներ ունեցող հայաստանցի քաղաքացիների առողջապահության մասին խոսք անգամ չեղավ՝ բացառությամբ ՀՀ գլխավոր օնկոլոգ **Հայրապետ Գալստյանի** և մանկաբարձ-գինեկոլոգ **Ռազմիկ Աբրահամյանի** ելույթների: Նրանցից առաջինը հարցնում էր, թե ինչ պետք է անել 2012 թվականին, երբ հանրապետությունը կունենա ուռուցք ունեցող 8000 նոր հիվանդներ (բացի կրկնվող հիվանդներից), իսկ բուժսպասարկում կարող է իրականացնել միայն 8000-ի 11 տոկոսին: Ռազմիկ Աբրահամյանի խոսքն, իհարկե, ավելի շնորհակալական երանգ ուներ, որ ծննդօգնության վերջին որոշումների արդյունքում, իրենց մոտ «ստվեր է նվազում»:

Այսպես թե այնպես, 8 կենտրոնների կազմակերպման ծրագիրը երկու շաբաթից ավելի է, ինչ առողջապահության ոլորտի պատասխանատուների ձեռքին է և նոր քննարկումների և առաջարկների համար բաց է: Համենայն դեպս, այսպես հավաստեց ՀՀ վարչապետը:

ՍՈՒՍԱՆՆԱ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Բջջային կապի երրորդ օպերատորի մուտքը կբարձրացնի որակը և կնվազեցնի սակագները

Նման համոզմունք հայտնեց Ռոբերտ Նազարյանը

Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովը երեկ հաստատեց Հայաստանում բջջային կապի երրորդ օպերատորի մրցութային փաստաթղթերի փաթեթը: Ինչպես հարցի ներկայացման ժամանակ հայտնեց հանձնաժողովի հեռահաղորդակցության վարչության պետ **Գեւորգ Գեւորգյանը**, մրցույթի հայտարարությունը կտեղադրվի Wall Street Journal կամ Financial Times թերթերում, որից 90 օր հետո հայտնի կդառնա բջջային կապի երրորդ օպերատորի անունը: Մրցութային փաթեթի ձեռքբերման համար ցանկություն հայտնող ընկերությունները պետք է վճարեն 10 հազար եվրո, իսկ այն ընկերությունները, որոնք կանցնեն մրցույթի հաջորդ՝ առաջարկների ներկայացման փուլ, պետք է վճարեն 10 մլն եվրո: Հաղթող ընկերությունը 10 օրվա ընթացքում կսկսի իր գործունեությունը: Նրան տրամադրվելու է 15 տարվա գործունեության ժամկետ: Բջջային կապի երրորդ օպերատորին կտրվեն 055 եւ 095 հեռախոսային կոդերը:

Հանձնաժողովի նախագահ **Ռոբերտ Նազարյանը**, անդրադառնալով ընդունված որոշմանը, նշեց, որ ներկայումս մեր բջջային կապի շուկայում գործում են երկու ընկերություն եւ երրորդ ընկերության մուտքը հնարավորություն կտա հասնելու սակագների նվազեցման եւ մատուցվող ծառայությունների որակի բարձրացման: Ռոբերտ Նազարյանը հավաստիացրեց, թե ամեն ինչ կարվի, որ մրցույթը լինի պարզ եւ թափանցիկ: Նա նաեւ տեղեկացրեց, որ գործունեության առաջին երկու տարիների ընթացքում նոր ընկերության ներդրումների ծավալը պետք է կազմի 200 մլն եվրո:

Ա. Մ.

Արցախի սահմանները հուսալիորեն պաշտպանված են

1-ին էջից

Անդրադառնալով սոցիալական ոլորտում կատարված աշխատանքին, Մ. Հակոբյանը նշել է, որ առաջին կիսամյակում ՊԲ 12 սպաների ընտանիքներ ապահովվել են նոր բնակարանով, առաջիկայում եւս 26 ընտանիք կտեղափոխվի նոր բնակարաններ: Այն զինծառայողներին, որոնց ընտանիքները դեռեւս շարունակում են ապրել վարձով, նախարարությունը տալիս է բնակվարձի փոխհատուցում:

Պատասխանելով լրագրողների հարցին, մասնավորապես, թե ինչ է արվում սահմանամերձ հողատարածքներում ազերիների կողմից գնդակոծվելու հետեւանքով հացահատիկի կանգնված բերքահավաքը վերսկսելու ուղղությամբ, նախարարն ասաց, որ այդ տարածքներում արդեն սկսվել են հնձի աշխատանքները: ՊԲ-ն իրականացնում է անվտանգության միջոցառումներ, եւ հնձի մասնակիցները կարող են անարգել ավարտել բերքահավաքը:

Գարնանային զորակոչի կատարմանը տրված հարցին ՊԲ հրամանատարը պատասխանեց, որ զորակոչը կազմակերպվել է ցուցանիշների 10 տոկոս գերազանցումով: Բանակում հիվանդների թիվը, կարելի է ասել, խիստ նվազել է, այլեւս նման խնդիրներ չունենք, ընդգծեց նախարարը:

«Ազգի» հարցը վերաբերում էր ԼՂՀ պաշտպանության բանակի, որը տարածաշրջանում բարձր մարտունակության համբավ ունի, հետագա մասնակցությանը համատեղ կազմակերպվող զորավարժություններին եւ խաղաղարար միջոցառումներին: Մովսես Հակոբյանը տեղեկացրեց, որ զորավարժությունների առումով ԼՂՀ զինված ուժերի մասնակցությունն առկա է, ինչ մնում է խաղաղարար առաքելություն իրականացնելուն՝ պաշտպանության բանակը բավարարված է միայն իր երկրի անվտանգությունն ապահովելով՝ դրանում տեսնելով իր գլխավոր առաքելությունը:

Մովսես Հակոբյանը լրագրողների խնդրանքով անդրադարձավ նաեւ հունիսի վերջին Բաքվում անցկացված զորահանդեսին՝ զինուժի այդ տիպի ցուցադրումը գնահատելով առաջիկա Ադրբեջանում կայանալիք նախագահական ընտրությունների նախապատրաստության համատեքստում: ԼՂՀ պաշտպանության բանակում միայն հեռուստատեսությամբ ցուցադրելու միջոցով չէ, որ տեղյակ են ադրբեջանական բանակի զինական հնարավորություններին, կան նաեւ ավելի ստույգ տեղեկություններ հակառակորդի իրական ուժի վերաբերյալ: Շատ զինատեսակներ, որոնք սեփական ժողովրդին ցուցադրում է Ադրբեջանը, ղարաբաղյան զինված ուժերն ավելի վաղ են ձեռք բերել, ընդգծեց ԼՂՀ պաշտպանության նախարարը:

Առաջնագծում պարբերական բնույթ կրող փոխհրաձգությունները տեղի են ունենում բացառապես ադրբեջանական բանակի ստորաբաժանումների նախաձեռնությամբ, տեղեկացրեց Մովսես Հակոբյանը: Հայկական կողմից առաջին կիսամյակում 2 զինվոր է զոհվել, հակառակորդը տվել է 32 զոհ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 18-րդ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
Ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՒՅՐ ՅԱԿՈԲՅԱՆ /հեռ. 529221
Հաշվապահություն (գովազդ) /հեռ. 582960
Լրագրողների սենյակ /հեռ. 581841
Համակարգչային ծառայություն /հեռ. 582483
Օպերատիվ լրատվական ծառայություն /հեռ. 529353
Համակարգչային շարվածք «Ազգ» թերթի
Թերթի նյութերի ամբողջական թե մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ առանց խմբագրության գրավոր համաձայնության խստիվ արգելվում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի:
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում:
Գ տառով լույս տեսածները գովազդային են, որոնց բովանդակության համար խմբագրությունը պատասխանատվություն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Նախագահականում խոր լռություն է

«Ազգի» ընթերցողները տեղյակ են այն բոլոր հրապարակումներին, որոնք վերաբերում են Աբովյան 3 շենքի սեփականատեր, խարխացուհի Սենա Մարտիրոսյանի դիմում-բողոքին՝ ուղղված ՀՀ նախագահի վերահսկողության ծառայությանը: Հունիսի 17-ին «Ո՞ւմ շենքը կքանդեն, թե՞ կուլ կտան խանութի» եւ հուլիսի 8-ին «ՀՀ նախագահի վերահսկողության ծառայությունը անհասանելի է» վերնագրերով տպագրվել են հոդվածներ, եւ հունիսի 3-ից անցել է 45 օր, ոչ նախագահից եւ ոչ **«Ազգ»** օրաթերթը որեւէ պատասխան չեն ստացել: Կրկին թերթը փորձեց վերահսկողության բաժնից որեւէ պատասխան ստանալ, սակայն որեւէ մեկը պատասխան այդպես էլ չի տալիս: Ինչո՞ւ են խուսափում, ո՞ւմ են հովանավորում, ո՞ւմ քանդին թողել չեն ուզում անել: Երեկ **«Ազգը»** որպես փորձեց կապվել վերահսկողության ծառայության աշխատակից Գոռ Դարբինյանի հետ, չստացվեց, շարունակ պատասխանում էին՝ «տեղում չէ», նույն պատասխանն էին տալիս նաեւ ծառայության պետ Գ. Հովսեփյանին զանգահարելուց: Սեփականատերը ՀՀ նախագահին կայնակ հեռագիր է ուղարկել ու խնդրել է հետեւողական լինել բարձրացված խնդիրները լուծելու եւ իրեն պատասխանելու: Սակայն այդ հեռագրից հետո կրկին պատասխան չկա ու չկա: Երեկ թերթին հաջողվեց գտնել Գոռ Դարբինյանի բջջային հեռախոսի համարը ու զանգահարել՝ տեղեկանալու, թե ի վերջո ինչո՞ւ են լռում եւ չեն ցանկանում պատասխանել, թե որ օրենքով են առաջնորդվում, ինչից հետո կոպիտ պատասխան՝ «Ո՞վ է ձեզ տվել իմ համարը» ու անջատեց հեռախոսը: Ինչո՞ւ է խուսափում պրն Գ. Դարբինյանը ու փորձում ձայնը բարձրացնել լրագրողի վրա, որը հետաքրքրված է թերթին ուղղված քաղաքացու բողոք-դիմումին: Թերթի հարցերին չեն ցանկանում պատասխանել նաեւ Երեւանի քաղաքապետի առաջին տեղակալ Կարեն Արեյանը, նրան ժամանակավոր փոխարինող վարչության պետի տեղակալ Վազգեն Կարապետյանը: Այժմ հիշյալ շենքի սեփականատերը դիմել է դատարան: Հուսանք՝ ՀՀ նախագահի վերահսկողության ծառայությունում կսթափվեն ու խոր լռությունից հետո կարձագանքեն:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

«Խորհրդարանական հանձնաժողովի ստեղծած փաստաթուղթը պետք է համերաշխ դարձնի հասարակությանը»

Յանկանում է ԲՀԿ-ական պատգամավոր Արամ Սաֆարյանը

«Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցության (ԲՀԿ) խորհրդարանական խմբակցության քարտուղար **Արամ Սաֆարյանը** երեկ «Հայացք» ակումբում անդրադարձավ մարտի 1-2-ի դեպքերն ուսումնասիրելու համար Ազգային ժողովում ստեղծված հանձնաժողովի աշխատանքների ընթացքին: Հանձնաժողովի անդամը նշեց, որ խորհրդարանական հանձնաժողովն արդեն ավարտում է իր գործունեության առաջին՝ փաստահավաք փուլը եւ շուտով կանցնի երկրորդ՝ ստացված նյութերի ուսումնասիրման եւ վերլուծության փուլին:

ԲՀԿ-ական պատգամավորը եւս մեկ անգամ շեշտեց խորհրդարանական հանձնաժողովին արտախորհրդարանական եւ խորհրդարանական արմատական ընդդիմության մասնակցության կարեւորության մասին: Հանձնաժողովի օբյեկտիվությունը պահպանելու համար հանձնաժողովում որոշել են եւս մեկ անգամ դիմել Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին եւ Րաֆֆի Հովհաննիսյանին, որպեսզի նրանք գոնե այս անգամ իրենց ներկայացուցիչներին գործուղեն հանձնաժողով:

Արամ Սաֆարյանը տեղեկացրեց, որ իրենք նաեւ դիմել են ԵԽ գլխավոր հանձնակատար Թոմաս Համարբերգին՝ հանձնաժողովում միջազգային փորձագետներ ընդգրկելու խնդրանքով, ինչի պատասխանը հույս ունեն շուտով ստանալ: Ակումբի հյուրը նկատեց, որ միջազգային նոր փորձագետների ներգրավումը ոչ միայն կնպաստի նրանց փորձի ներդրմանը իրենց աշխատանքներում, այլեւ կօգնի հեղինակության եւ ընդդիմության ներկայացուցիչների միջեւ վստահության հաստատմանը:

Այժմ ժամանակավոր հանձնաժողովը, Արամ Սաֆարյանի խոսքով, ստեղծելու է փաստաթուղթ, որի վստահելիության ապահովման համար անհրաժեշտ է ընդդիմադիրների ներգրավումը հանձնաժողովում: «Փաստաթղթով քաղաքական գնահատական ենք տալու մարտի 1-2-ի դեպքերին, բայց մենք մեզնով չենք կարող փոխարինել դատական համակարգին: Որպեսզի մեր ստեղծած փաստաթուղթը վստահելի լինի եւ համերաշխ դարձնի հասարակությանը, հարկավոր է ընդդիմադիր դաշտի ներկայացուցիչների մասնակցությունը մեր աշխատանքներին, հակառակ դեպքում, մեր ստեղծած փաստաթուղթը միշտ վիճարկելի կլինի հասարակության մեջ», ասաց ԲՀԿ խորհրդարանական խմբակցության քարտուղարը:

Նա նաեւ տեղեկացրեց, որ հանձնաժողովը ստացել է բազմաթիվ նյութեր, մանրամասն շարադրանքներ, դիմում-բողոքներ քաղաքացիներից, ինչպես նաեւ հանդիպել են կալանավորվածներին, զրուցել նրանց հետ, կազմել արձանագրություններ: Մեծ ծավալի նյութերի ուսումնասիրության համար ԲՀԿ-ական պատգամավորը կարեւորեց միջազգային փորձագետների ներգրավումը, հետո էլ դիմեց ՄԻ պաշտպանին՝ խնդրելով նամակների եւ գրագրության ձեւով մասնակցությունը փոխարինել հանձնաժողովի աշխատանքներին անմիջական մասնակցություն ցուցաբերելով:

Արամ Սաֆարյանն անդրադարձավ նաեւ Թուրքիայի Նախագահին Հայաստան հրավիրելու Սերժ Սարգսյանի հայտարարությանը՝ որակելով դիվանագիտական նախաձեռնություն: «Սա առիթ է, որ Հայաստանի եւ Թուրքիայի ղեկավարներն ինչ-որ մի ֆորմատով շփվեն, մի բանից դա պիտի սկսվեր», ասաց նա եւ առաջարկեց հիշյալ հնարավոր հանդիպումից հետո Անվտանգության խորհրդի հովանու ներքո քննարկում հրավիրել՝ հայ-թուրքական հարաբերությունների առկա վիճակը գնահատելու համար:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Անբարեխիղճ մրցակցության երեւույթներ

Երեկ ՀՀ տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովի նիստում քննարկվեցին անբարեխիղճ մրցակցությանը, մրցակցային օրենքի խախտմանը վերաբերող հարցեր:

«Սահմանադրական իրավունք միություն» կուսակցությունը 2008-ի հունիսին դիմել էր ՏՄՊՊ հանձնաժողովին՝ հայտնելով, որ 2008-ի հունիսի 3-ից «Տեսակետ» ընկերությունը հրատարակում է «Իրավունք de facto» թերթը, որի անվանումը շփոթության աստիճան նման է տասնամյակներ շարունակ «ՍԻՄ»-ի կողմից հրատարակվող «Իրավունք» պարբերականին: Համաձայն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության մտավոր սեփականության գործակալության գրության՝ 2008-ի հունիսի 10-ին **Հայկ Բաբուխանյանը**, իսկ հունիսի 18-ին՝ «Տեսակետը» ներկայացրել են հայտեր, համապատասխանաբար՝ «Իրավունք» բառը եւ «Իրավունք de facto» արտահայտությունը որպես ապրանքային նշաններ գրանցելու համար, որոնք դեռեւս գտնվում են փորձաքննության փուլում: Մտավոր սեփականության գործակալության եզրակացության համաձայն, վերոհիշյալ թերթերի անվանումները շփոթելու աստիճան նման են:

Բաբուխանյանի ներկայացմամբ՝ «Իրավունքը» լույս է տեսնում 1989-ից եւ ճանաչելի է հանրությանը: Թերթը ունի ապրանքանիշ, վստահության վարկանիշ եւ կարծիք հայտնեց, որ անբարեխիղճ դրսեւորում է «Իրավունքի» ապրանքանիշի անվան տակ սպառողին ներկայացնել այլ ապրանք: Բաբուխանյանը պահանջում էր ապահովել «Իրավունքի» գործունեությունը, բարեխիղճ մրցակցությունը տեղեկատվական դաշտում:

«Տեսակետի» ներկայացուցիչ **Նիկոլայ Հակոբյանը** նշեց, որ թերթի անունն ընտրելիս որեւէ այլ թերթի անվանմանը նմանեցնելու նպատակ չեն ունեցել եւ մտադիր են անվանման մեջ այնպիսի ձեւափոխություններ մտցնել, որ շփոթության խնդիրն ընդհանրապես դուրս գա. «Կարեւորել ենք de facto-ի իմաստը: Կարող ենք, արտաքին տեսքը փոխելով, տարբերություն կմտցնենք՝ վերացնելով շփոթության աստիճանը»:

Հանձնաժողովի նախագահ **Արտակ Շահնազարյանը** կատարվածը որակեց անբարեխիղճ մրցակցության երեւույթ: Նախազգուշացրեց «Տեսակետ» ընկերությանը՝ խախտումը 20 օրվա ընթացքում վերացնել եւ հետագայում բացառելու հանձնառություն տվեց:

Մսամթերքի շուկայում մրցակցային օրենսդրության հնարավոր խախտման առնչությամբ վարույթ է հարուցվել «Առավոտ» օրաթերթի՝ ««Գեղարդը» ռեկորդային գներ է սահմանել» հրապարակման հիման վրա, համաձայն որի ընկերությունը (ապրիլին) մի քանի օրում կտրուկ թանկացրել էր արտադրատեսակների գները: Վարույթը հարուցվել է՝ հաշվի առնելով, որ «Գեղարդ» մսամթերքի կոմբինատը շուկայում գերիշխող դիրք է զբաղեցնում:

Հարուցված վարույթի ընթացքում պարզվել է, որ գնի չհիմնավորված բարձրացման երեւույթներ են առկա: Չնայած վարույթի ընթացքում արտադրատեսակների գներն իջեցվել են, սակայն մոնիտորինգի տվյալներով, դրանք չեն հասել մինչեւ թանկացումը եղած մակարդակին: Առանձին արտադրատեսակների ինքնարժեքների այն բաղադրիչները, որոնց վերագրվում է ընդհանուր արտադրատեսակի թանկացումը, դեռեւս անհրաժեշտ է հիմնավորել: Գերիշխող ընկերության՝ այս տարվա առաջին կիսամյակի վարքագծի՝ մրցակցային կանոններին համապատասխանությունը ուսումնասիրելու, արտադրատեսակների ինքնարժեքում ընդգրկված բաղադրիչների թանկացման հիմնավորումները պարզելու նպատակով նոր վարույթ հարուցվեց:

ՆԱՆԻԿ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

Սեմինար՝ որոշելու «Միգրացիայի դրական ազդեցությունը Հայաստանի համար»

«Համաձայն Հայաստանի 1991-1998 արտաքին միգրացիայի գործընթացներին վերաբերող հետազոտության, վերը նշված ժամանակահատվածում արտագաղթել են շուրջ 760-780,000 անձինք: Այս հանրագումարը կազմում է անկախության ժամանակահատվածի ՀՀ բնակչության համարյա 20%-ը: Աշխատանքային միգրանտների շուրջ 90 %-ն ընտրում է Ռուսաստանն իբրեւ նպատակակետ երկիր:

Կազմվել է «Աշխատանքային միգրացիայի կառավարման» ծրագիր, որի շրջանակներում՝ միջազգային ու ազգային փորձագետների մասնակցությամբ իրականացվել է երկու ուսումնասիրություն: Դրանք դիտարկում են որակյալ աշխատուժի միգրացիան, վերադարձը ու սփյուռքի նախաձեռնությունները Հայաստանում, ինչպես նաեւ խնայողությունները ու դրամական փոխանցումների հնարավոր ներդրումը Հայաստանում: Այս ուսումնասիրությունների նպատակն է աջակցել այնպիսի քաղաքականության մշակմանը, որը կխթանի միգրացիայի դրական ազդեցությունը Հայաստանի համար:

Այսօր «Արմենիա-Մարիոթ» հյուրանոցում կազմակերպված սեմինար-քննարկման նպատակն է ներկայացնել ուսումնասիրությունները՝ ընդհանուր առաջարկներ եւ եզրակացություններ կատարելու նպատակով: Այս մասին տեղեկացանք Աշխատանքի միջազգային կազմակերպության հաղորդագրությունից:

Ս. Մ.

Հայ արիները պահանջում են

Հայ արիական միաբանության «Ոգու պահապաններ» ուսանողական եւ երիտասարդական կազմակերպությունը տարածել է հայտարարություն Նախագահ Սերժ Սարգսյանին ուղղված, որում ասվում է. «Թուրքիան մեր թիվ 1 թշնամին է: Եվ քանի դեռ ակնհայտ դրսեւորումներով այս թշնամական երկիրը ներում չի հայցել ու չի փոխհատուցել անցած դարասկզբին կատարած ցեղասպանության համար, Դուք իրավական ու բարոյական իրավունք չունեք որեւէ հարաբերություն (այդ թվում՝ դիվանագիտական) հաստատել Թուրքիայի հետ՝ առանց հայության համապարփակ շահն ու կամքը հաշվի առնելու»: Արիականները կոչ են անում՝ «դադարեցնել առանց նախապայմանների սահմանները բացելու ամեն մի բանակցություն» եւ նշում, որ «արիական առաքինության համաձայն, ներում են միայն պատժելուց հետո, իսկ Թուրքիան նույնիսկ ներում չի հայցել եւ չնչին իսկ պատիժ չի կրել միլիոնավոր հայերի կոտորածների ու մեր հայրենիքի մի մեծ հատվածին տիրանալու համար»: Նրանք նաեւ նախապայմաններ են առաջարկում՝ Թուրքիան պետք է ճանաչի Հայոց ցեղասպանության փաստը, ներում հայցի հայ ազգից եւ բավարարի հայության պահանջատիրական իրավունքները, չեզոքություն պահպանի Արցախի խնդրի կարգավորման հարցում, դադարեցնի պետական մակարդակով տարվող հակահայ հետեւողական քաղաքականությունը:

Մարդկային կապիտալը՝ ներդրումների շահավետ ոլորտ

Տնտեսական լրագրողների ակումբի նախաձեռնությամբ ու համագործակցությամբ երեկ «Լաքար» համալիրում տեղի ունեցավ «Ներդրումները մարդկային կապիտալում. առկա վիճակն ու հիմնախնդիրները» թեմայով կլոր սեղան: Գործարար, բիզնես կառավարման դոկտոր **Ռադիկ Վանունցը** ներկայացրեց «Ռադվան տեխնոլոգիա» ընկերությունը, որ գործում է 2004-ից:

Ըստ Վանունցի, վերջին տարիների ընկերության՝ բարձր տեխնոլոգիաների բնագավառում կատարած հետազոտությունները հնարավոր են դարձրել դրանց կիրառումը արտադրության մեջ, մասնավորապես ռազմական նշանակության վարժասարքերի ոլորտում: Ընկերությունը զբաղվում է նաեւ էներգետիկայի ոլորտի, մասնավորապես՝ փոքր ՀԷԿ-երի կառուցման ու վերակառուցման հարցերով եւ այլն: Ընկերության մասնակցությամբ է Հայաստանում հիմնադրվել նաեւ բիզնեսի կառավարման ոլորտի կադրերի վերապատրաստմանն ուղղված Աբել Աղանբեկյանի անվան կորպորատիվ կառավարման բարձրագույն դպրոցը:

«Ռադվան տեխնոլոգիա» ընկերությունը կարեւոր տեղ է հատկացնում մարդկային կապիտալում կատարվող ներդրումներին: Այդ առնչությամբ իրագործվող ծրագրերի բաղկացուցիչ մասերից են ներդրումային ծրագրեր մշակող խմբերի ներուժի բացահայտումն ու այդ ներուժի արդյունավետ օգտագործումը, որի նպատակով էլ այս տարվա հուլիս-սեպտեմբեր ամիսներին անցկացվելու է մրցույթ: Ռադիկ Վանունցի խոսքերով, հավանական է, որ այդուհետեւ անցկացվի նաեւ ներդրումային ֆորում, իսկ մինչ այդ մրցույթի հաղթողները կստանան 1,4 մլն, 800 հզ. եւ 600 հզ. դրամական պարգեւներ՝ պայմանով, որ այդ գումարները կներդրեն աշխատանքի անցնելուց հետո:

Տնտեսագիտության թեկնածու **Դավիթ Հախվերդյանը** կլոր սեղանի ընթացքում ներկայացրեց քննարկման թեմայի կարեւորությունն ու արդիականությունը: Ըստ այդմ, մասնավորապես ընդգծվում է, թե Հայաստանի մրցակցային առավելություններից մեկը որակավորված աշխատուժն է, իսկ դա ենթադրում է ներդրումներ մարդկային կապիտալում: Ըստ Հախվերդյանի, այս առնչությամբ վիճակագրությունը Հայաստանում մտահոգիչ է: Միեւնույն ժամանակ, օրենսդրական ոլորտի ապահովվածության ու որոշ ծրագրերի իրագործման ֆոնին Հայաստանում, ասենք, դեռեւս չկա վենչուրային հիմնադրամ, որեւէ այդ կարգի ծրագիր չի իրականացվում:

Ամեն դեպքում, ամեն ինչ պետության վրա բարդելն էլ ճիշտ չէ, ինչին համաձայնեց նաեւ կլոր սեղանի մասնակից էկոնոմիկայի փոխնախարար **Վահրամ Ղուշչյանը**: Կառավարությունը, ըստ փոխնախարարի, լուրջ ծրագրեր ունի ներդրումային ու գործարար միջավայրի բարելավման առումով, հատկապես ընթացակարգերի, վարչարարության պարզեցման կտրվածքով: Ղուշչյանը կարեւորեց կրթություն-արտադրություն կապը, ինչպես նաեւ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգտագործման ցուցանիշը:

Ընդհանուր առմամբ, քննարկման ընթացքում ընդգծվեց, որ մարդկային կապիտալի մեջ ներդրումները նաեւ պետության մասնակցության հարց են, բայց գործարարների կողմից եւս պետք է համապատասխան վերաբերմունք լինի, քանի որ հաճախ են հենց Հայաստանում գրանցվում գյուտեր, որոնք այդպես էլ արտադրություն չեն մտնում:

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հայաստանից արտահանվել է ավելի քան 300 հազար տոննա խեցգետին

Բնապահպանության նախարարության կենսառեսուրսների կառավարման գործակալությունն այս տարվա հունիսին տվել է Հայաստանի տարածքից 78 հազար 770 կգ խեցգետնի արտահանման թույլտվություն: Ինչպես Արմենպրեսին տեղեկացրին նախարարության հասարակայնության հետ կապերի բաժնից, այս տարվա առաջին կիսամյակում գործակալությունը թույլատրել է արտահանել ավելի քան 300 հազար տոննա խեցգետին: Ընդ որում՝ ամռան ամիսներին խեցգետնի արտահանման ծավալներն ավելանում են: Խեցգետինն առավելապես արտահանվում է Ֆրանսիա, Իսպանիա, Իտալիա, Գերմանիա, Ուկրաինա:

Եղանակը Երեւանում

Հուլիսի 17-ին սպասվում է առանց տեղումների եղանակ: Երեկոյան ժամերին սպասվում է քամու ուժգնացում՝ 15-18մ/վրկ: Ջերմաստիճանը գիշերը՝ +18...+20, ցերեկը՝ +34...+36 աստիճան:

Հանրային խորհուրդ՝ փաստարկներ «կողմ» եւ «դեմ»

Մեր դիտարկումներն ու հարցումները ցույց են տալիս, որ հանրային խորհրդի գաղափարի նկատմամբ վերաբերմունքը բարդ եւ հակասական է, քանի որ քաղաքացիների գնահատականները չափազանց տարբեր են: Սակայն նրանց բոլորին ընդհանրացնում է վստահության ճգնաժամը հաղթահարելու մտահոգությունը: Արտահայտված գնահատականների հիման վրա առանձնացրել ենք խմբեր, բնականաբար, հասկանալով դրանց տարբերակման ողջ պայմանականությունը:

Խմբերից մեկն ամենաբազմամարդն է: խումբն «անտեղյակ քաղաքացիների» մասին է: Հասարակ քաղաքացիների մեծամասնությունը անկարող է պատասխանել այն պարզ հարցին, թե ինչի եւ ում համար է ստեղծվում հանրային խորհուրդը: Անորոշ, մշուշապատ են խորհրդի նպատակների ու խնդիրների մասին նաեւ իշխանության օղակներում գերիշխող պատկերացումները: ՀԿ-ն, իհարկե, կարող է ստեղծվել առանց հասարակայնության լայն իրազեկվածության, սակայն առանց նրա զանգվածային աջակցության երբեք հնարավոր չի լինի ՀԿ-ի, քաղաքացիների եւ հասարակական կազմակերպությունների ռեալ ներգրավումը պետական քաղաքականության մշակման գործում:

Երկրորդ խմբին կարելի է դասել «օտարացած մարդկանց»: Այսինքն՝ նրանց, ովքեր անվստահությամբ են վերաբերվում ոչ միայն գործադիր, օրենսդիր եւ դատական իշխանություններին, լրատվական եւ հասարակական կազմակերպություններին, այլեւ քաղաքականությանն առհասարակ: Օտարացածների քաղաքական անվստահությունը վերածվել է անվստահության ոչ միայն նոր կառույցի կամ գաղափարի գործնական նպատակահարմարության նկատմամբ: Դրա պատճառը, նախ եւ առաջ, այն է, որ օտարացած քաղաքացիներից շատերը չափազանց ցածր են գնահատում հանրային խորհրդի միջոցով իշխանությունների վրա ազդելու իրենց հնարավորությունները: Օտարացած հայը համոզված է, որ «իր կարծիքը որեւէ նշանակություն չունի իշխանությունների համար»: Նա իրեն զգում է ինչպես այն մարդը, որը բաժնետերերի ժողով է ներկայացել իր միակ արժեթղթով, մինչդեռ ամեն ինչ որոշում են խոշոր բաժնետերերը:

Երրորդ խումբը «թերահավատների կամ սկեպտիկների» խումբն է, նրանք, ովքեր հավատ չեն ընծայում կենսական հարցերի լուծմանը հանրությանը ներգրավելու իշխանական կոչերին: Նրանք վաղուց վարժվել ու բազմիցս համոզվել են, որ իշխանությունը հենց որ փորձում է կազմակերպել իր իսկ գործունեության նկատմամբ հասարակական վերահսկողություն, միշտ էլ ստացվում է ինչ-որ «բուտաֆորիա», շինծու մի բան: «Թերահավատները» բերում են նաեւ այլ հակափաստարկներ: Նրանց կարծիքով, «ՀԿ-ն զուտ խորհրդակցական մարմին է, նրա բոլոր որոշումները ներկայացվելու են միայն եզրակացությունների, առաջարկությունների տեսքով: Դրանց միջոցով, անշուշտ, կարելի է ազդեցության փորձեր նախաձեռնել, խորհուրդներ տալ իշխանություններին, բայց ոչ պարտադրել, կարելի է հարցեր քննարկել, սակայն ոչ ազդել վճիռների կայացման վրա»: Այդ խմբի մասն են «վերլուծաբանները»: Նրանց կարծիքով, իշխանությունների գործունեության վերահսկողությունը, օրինագծերի անկախ փորձաքննությունը, նախ եւ առաջ, խորհրդարանի, նրա խմբակցությունների եւ հանձնաժողովների հիմնական գործառույթներն են: Երկրորդ՝ ներկայիս ԱԺ-ն, փաստորեն, թերանում է իր այդ սահմանադրական գործառույթների կատարման մեջ: Երրորդ՝ ՀԿ-ի հավակնոտ բյուրոկրատական մեխանիզմը ոչ մի հույս չի ներշնչում, թե այդ կառույցի մեջ կընդգրկվեն ժողովրդի մեջ վստահության բարձր վարկ ունեցող մտավորականներ: Հիմնավորված մտավախություն ունենք, որ ՀԿ-ի «վերջնական ցուցակը» կկազմվի «վերեւներում»:

Չկա այնպիսի վիճակագրություն, որը ցույց տա, թե «վերեւներում» ինչպես է տեղի ունենում այսօր ՀԿ-ի կազմի հավաքագրումը, թե ովքեր են անդրկուլիսյան խաղերի իսկական պատվիրատուները: Թե, ի վերջո, ով է ռեժիսորը եւ անդրկուլիսյան խաղերի այն վարպետը, որը յուրացրել է ստվերում մնալու արվեստը, արտաքուստ խուսափում է ամեն մի հասարակական տեսանելիությունից, սակայն իրականում զբաղեցնում է հավաքագրման «գորշ կարդինալի» պաշտոնը:

Չորրորդ խումբը «արդարության մարտիկների» խումբն է: Ոչ անհայտ Հրանտ Բագրատյանը հեգնում է՝ «Հանրային խորհուրդն արվեստագետների համար է»: Այնուհետեւ հավելում է. «...Երբ երկրում մոտ հազար քաղբանտարկյալ կա, ինչ հանրային խորհրդի մասին է խոսվում: Դա արվում է, որպեսզի Եվրոպայի առաջ արդարանան»: «Մեծ ռեֆորմատորին» այդպես էլ չի հաջողվում հաղթահարել քաղաքական վրեժխնդրության եւ սեփական անսխալականության բարդույթները: Իսկ ՍԴՀԿ «Սարգիս Ծիրունի» ուսանողական-երիտասարդական միության աշխատակից Նարեկ Գալստյանը ծաղրի է ենթարկում խորհրդի գաղափարը՝ «Դա ինձ համար անհեթեթ է: Ինչ իմաստ ունի ստեղծել եւս մեկ Հայաստան: Ստացվում է՝ առաջին Հայաստանում կլինեն սիրուն կլոր սեղաններ, որտեղ մարդիկ նստած դեմ-դիմաց կխոսեն, իսկ այն մյուս Հայաստանում՝ դրսում կգան մարդկանց ծեծելու, կաշառքներ տանելու, ծեծելու-ահաբեկելու ...»:

Հինգերորդ խմբի մեջ կարելի է ներառել «համակիր մտավորականությանը»: Նրանց, ում համար հանրային խորհուրդը հասարակական լայն շերտի կարծիքը լսելու լավագույն հարթակ է, եւ հանրային խորհրդի մեջ ներկայացված պետք է լինի ազգի մտավոր եւ քաղաքացիական սերուցքը: Այն կարող է խորհրդակցական ու խորհրդատու, ծրագրեր ներկայացնող ու քննարկող, ընդունող ու մերժող լուրջ քաղաքացիական ուժ լինել: Ռոբերտ Ամիրխանյանի կարծիքով՝ «Հասարակական պալատ կամ խորհուրդ ստեղծելը միաբանության փորձ է»: Իսկ գրականագետ Ավիկ Իսահակյանի՝ հասարակական խորհրդի նպատակն է, որպեսզի հավաքվեն տարբեր բնագավառների մոտ 100 ներկայացուցիչներ, որոնց միտքը, կարծիքը կարող են ազդեցություն թողնել հայ հասարակության վրա: Նրա կարծիքով, «կարող են ընդգրկվել մշակույթի, արվեստի, գրականության, գյուղատնտեսության, առողջապահության, բիզնեսի եւ այլ ոլորտների ներկայացուցիչներ: Մարդիկ, որոնք հանրապետությունում հեղինակություն են վայելում եւ իրենց ողջ կյանքով ապացուցել են, որ ծառայում են հայրենիքին»:

Այս հարցում մենք միակը չենք: Ֆրանսիայում պետկառույցներին կից գործում է Տնտեսական եւ սոցիալական խորհուրդ: Նրա մեջ մտնում են բիզնեսի, աշխատանքի եւ այլ ոլորտների ներկայացուցիչներ, 40 տեղ հատկացված է հեղինակավոր գիտնականներին, հասարակական-քաղաքական գործիչներին եւ մշակույթի մեծահամբավ այրերին: Խորհրդում քննարկվում են բոլոր օրինագծերը եւ օրենսդրական առաջարկությունները, տրվում է դրանց փորձագիտական եզրակացությունը: Խորհուրդը քաղաքացիական հասարակության առաջադեմ խմբերը եւ պետիշխանության մարմինները կապող օղակ է, որը թույլ է տալիս նվազեցնել ազդեցիկ խմբերի ճնշումները, կարգավորել խմբային շահերը եւ հասարակական հայտերի հոսքերը՝ պետության ներքին քաղաքականությունն ապահովելով աջակցության ռեսուրսով:

Որոշ ընդհանրացումներ կատարենք:

Քաղաքացիական վերահսկողության անարդյունավետության հիմնապատճառը փորձագետները համարում են Հայաստանում պետական մարմինների գործունեության իրական հասարակական վերահսկողության բացակայությունը: Իսկ տեղեկությունները, որ մամուլի կամ հասարակական կազմակերպությունների սեփականություն են դառնում, ավելի հաճախ հիշեցնում են ասեկոսեներ կամ բամբասանքներ: Իսկ այն, ինչը թաքցված է հասարակական աչքից, հնարավոր չէ վերահսկել: Խորհրդային ժամանակներում ամեն ինչ կոշտ հսկողության տակ էր, ինչ-որ բան կարելի էր քննարկել միայն խոհանոցում: Այսօր ամեն ինչ կարելի է քննարկել, ներկայացնել մամուլում, սակայն ոչ մեկը դրան ուշադրություն չի դարձնում: Եվ ամենակարեւորը՝ չկա համապետական ծրագրերի կատարման վերահսկողության եւ մոնիտորինգի համակարգ, որը ծրագրերը կարող է վերահսկել ոչ միայն դրանց վերջնական արդյունքով, այլեւ իրականացման բոլոր փուլերում:

Հարցերի հարցն է՝ ինչպես եւ ինչ եղանակով արտահայտել պետության եւ քաղաքացիական հասարակության հակադարձ կապը, ինչպես հասարակայնության ակտիվ եւ գրագետ հատվածին ներգրավել կարեւոր որոշումների քննարկման եւ ընդունման գործընթացի մեջ: Ելքը «Հասարակական պալատի» ռուսական մոդելի տեղայնացման մեջ է: Պետության եւ քաղաքացիական հասարակության միջեւ կնքված սոցիալական պայմանագրի մեջ է, որով հանրային խորհուրդն իրականացնելու է պետական իշխանության մարմինների գործունեության նկատմամբ քաղաքացիական վերահսկողությունը, ինչպես նաեւ կարեւորագույն օրինագծերի, ծրագրերի անկախ հասարակական փորձաքննությունը: Նրա հասարակական ազդեցության մակարդակը կախված կլինի բազմաթիվ գործոններից եւ, առաջին հերթին, նրանցից, թե ինչ մարդիկ կներգրավվեն, ինչ ռեսուրսներով կապահովվի ՀԿ-ի գործունեությունը: Վերջապես, խորհուրդը կլինի անկախ կառույց, թե՞ կդառնա ՀՀ նախագահին կամ ԱԺ-ին կից:

Հանրային խորհուրդը չպետք է ներկառուցվի, ներհյուսվի քաղաքական իշխանության համակարգի մեջ: Խորհրդի ուժը ոչ այնքան իշխանական լիազորությունների, որքան քաղաքացիական հասարակության տարբեր խմբերի ու ինստիտուտների շահերի հեղինակավոր ներկայացուցչության եւ փոխհամաձայնեցման մեջ է: Ընդ որում, ՀԿ-ն ոչ այնքան փորձագետների ընտրանին պետք է ներկայացնի, որքան հայ ժողովրդի բոլոր շերտերի շահերը, տրամադրություններն ու հույսերը հնչունավորող հեղինակավոր մարդկանց: Միայն այս դեպքում խորհուրդը կդառնա լայն երկխոսության հրապարակ, որտեղ կներկայացվեն ու կքննարկվեն համազգային քաղաքացիական նախաձեռնություններ:

ՀԿ-ի հեղինակությունն ու վարկը այնքանով մեծ կլինեն, որքան խորհրդարանից հարցերի քննարկումը հաջողվի փոխադրել տեղեկատվական դաշտ: Հրապարակային քննարկումները կընդլայնեն կյանքի առանձին փաստերի լուսաբանման հնարավորությունները: Նույն նպատակին կարող է եւ պետք է ծառայի «Ինտերնետ» միջազգային համակարգչային ցանցում հանրային խորհրդի կայքի ստեղծումը:

Ազգային օրենսդրության մեջ չկա այնպիսի հասկացությունների բացատրությունը, ինչպիսին են «հասարակական նախաձեռնությունը», «հասարակական վերահսկողությունը», «անկախ հասարակական փորձաքննությունը»: Իրավաբանական տեսանկյունից պարզ չէ, թե ինչով պետք է զբաղվի հանրային խորհուրդը: Տեսականորեն նրա ամեն մի քայլը կարող է անօրինական ճանաչվել, քանի որ չկա օրենք ՀԿ-ի եւ նրա կանոնակարգի մասին:

Որոշ փորձագետներ խոսում են ՀԿ-ն կիսախորհրդարանի վերածվելու վտանգից. «Հանրային խորհուրդը՝ որոշակի հանգամանքներում, կարող է կաթվածահար անել Ազգային պալատի, բուն խորհրդարանի գործունեությունը»: Ուրիշները ավելի հեռուն են գնում. «Բոլոր այն իրավունքներն ու հնարավորությունները, որոնք վերապահվում են հանրային խորհրդին, ըստ սահմանադրության, պատկանում են քաղաքացիների հասարակական կազմակերպություններին: ՀԿ-ի ստեղծումը ոչ այլ ինչ է, քան ՀԿ-ի վրա պետական վերահսկողությունն ուժեղացնելու փորձ»:

Մենք գտնում ենք, որ ՀԿ-ն չի հավակնում փոխարինել խորհրդարանին, նրա կառույցներին կամ էլ կուսակցություններին, հասարակական կազմակերպությունների գործունեությունը չի կարելի նույնացնել կառավարության հետ ձեւական համագործակցությանը: ՀԿ-ն կոչված է արտահայտելու պետակառավարման մշակման գործին մասնակից եւ քաղաքացիական սեփական ռեալ մասնակցության, տարբեր շերտախմբերի շահերի ու ձայների համախմբման, կոորդինացման բարձր մակարդակ: ՀԿ-ի գործունեությունը կախված է պետակառավարման հասարակական աջակցության, վստահության ռեսուրսից, նրանից, ինչը ամերիկացի քաղաքագետ Տ. Խիրշմանն անվանում է «սոցիալական կապիտալ»:

«Հասարակական պալատի» ռուսական փորձը ցույց է տալիս, որ չինովնիկներին ուղղված նամակներն այնուհետեւ վերահասցեագրվում են պալատին: Այն սկսել է վերածվել բողոք-գանգատների մի փառահեղ «կենտրոնի»՝ ամիսներով քաղաքացիների նամակներին ընթացք չի տրվում: Լրջորեն պետք է մտածել ՀԿ հասցեագրվելիք նամակ-գանգատների արագ արձագանքման մեխանիզմների մշակման մասին:

Պետք է որոշել ՀԿ-ի բյուրոկրատական վերասերման վտանգի հնարավորությունը: Դժվար չէ պատկերացնել մի վիճակ, երբ չինովնիկությունը՝ զինվելով հասարակական վերահսկողության գաղափարով, կարող է այնպես այն փոխակերպել, որ հետագայում դժվար կլինի պարզել, թե ով իսկապես ձգտում է ուժեղացնել հասարակական վերահսկողությունը պետապարատի գործունեության նկատմամբ, իսկ ով այդ թեման օգտագործում է այլ նպատակներով:

Այսօր ՀԿ-ի շուրջը բանավեճերի հիմնական հարցն է՝ ինչպես է իշխանությունը ձգտում օգտագործել հանրային խորհուրդը եւ ինչպիսին կլինի նրա կազմը: Ինչպես մեզ թվում է, ՀՀ նախագահը փորձում է խթանել իշխանության մարմինների գործունեության քաղաքացիական վերահսկողության համակարգի ձեւավորման գործընթացը, նպատակ ունենալով մեղմացնելու իշխանությունների եւ ժողովրդի փոխօտարացվածությունը, նպաստավոր հող ստեղծելու իշխող վերնախավի նորացման եւ քաղաքական նոր գծի մշակման համար:

Ակնկալում ենք, որ ՀԿ-ում ներկայացված կլինեն հայ հասարակության այն ուժերը, որոնք վայելում են բնակչության մեծամասնության իրական վստահությունն ու աջակցությունը: Խորհուրդը պետք է ունակ լինի ներկայացնելու եւ պաշտպանելու հասարակության լայն շերտերի շահերը: ՀՀ նախագահից, պետական կառույցներից, քաղաքական կուսակցություններից, հասարակական կազմակերպություններից եւ շարքային քաղաքացիներից պահանջվում է քաղաքական կամք եւ բարոյական խիզախություն: Այն վեր է հողի քաղաքական պարերին կոտրելն հեռանալու անպատասխանատու վարքագծից: Եթե դա մոռանանք, ապա հայ հասարակության առողջացման գործընթացը գնալով կդանդաղի եւ, ի վերջո, կկասեցվի: Եթե այդպես ստացվի, դա վատ հարված կլինի մեր իշխանություններին, նրա վրա երեսպաշտության խարան կդնի:

ՍԱՄՎԵԼ ՆԵՐՍԻՍՅԱՆ
ՀՀ ԳԱԱ փիլիսոփայության, սոցիոլոգիայի եւ իրավունքի ինստիտուտի հասարակական հետազոտությունների բաժնի ղեկավար

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Դիմաստվեր. Արա Դարզի

Ստորեւ թարգմանաբար եւ հատվածաբար ներկայացվող վերոնշյալ վերնագրով հոդվածը տպագրվել է «Սանդի թայմս» թերթի հունիսի 29-ի համարում:

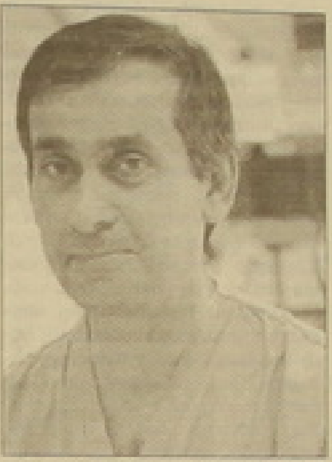

Լեյբորիստական կուսակցության բժիշկը կարող է ուժեղ դեղամիջոց առաջարկել, բայց իր գործընկերներն ու հիվանդները կարող են չընդունել այն: Վիրաբույժ Արա Դարզին սիրում է Փինկ Ֆլոյդ լսել եւ պատրաստվում է առողջապահության ազգային ծառայությունների 60-ամյակի առթիվ հրապարակել իր զեկույցը «այդ հիվանդ կառույցի» վերաբերյալ:

Վարչապետ Գորդոն Բրաունի առաջին հրամանագրերից մեկը նրան նախարար նշանակեց: Նրան շնորհվեց «Դենհամի լորդ Դարզի» ազնվական կոչումը: Նա 48 տարեկան է: Ծնվել է 1960 թվի մայիսի 7-ին Իրաքում, Օսմանյան Թուրքիայում 1915 թվի ցեղասպանությունից փրկված հայի ընտանիքում: Մեծացել է ռուս ուղղափառ հավատի մթնոլորտում: Հաճախել է ճիզվիտական դպրոց, որտեղ կարգուկանոնը ամենաբարձր աստիճանի վրա էր:

Հայերենը սովորել է տանը: Եկեղեցում դպիր է եղել: Ինժեներ հայրը ակնկալել է, որ որդին կշարունակի իր մասնագիտությունը, բայց հիվանդանոցում մենինգիտից բուժող բժիշկը նրա ուղեղում սերմանում է բժիշկ դառնալու գաղափարը:

Քանի որ հայրը մտերիմ ընկերներ է ունեցել Իռլանդիայում, բժշկական իր ուսումը 17 տարեկանից նա շարունակել է այնտեղ՝ Իռլանդիայում, հետագայում դառնալով միջազգային ճանաչման արժանացած վիրաբույժ Լոնդոնում: Ռոբոտների օգնությամբ վիրահատություններ կատարելու իր յուրահատուկ ոճի համար ընկերները շատ հաճախ նրան անվանել են «Ռոբո դոկ» (ռոբոտային բժիշկ):

Դուբլինում անցկացրած տարիները սկզբնական շրջանում մռայլ են եղել, անձրեւային եւ ցուրտ եղանակը ողորմելի տպավորություն է թողել: Բայց շուտով նա սիրահարվել է տեղանքին, որը պատել է նրան կենսուրախությամբ, որով բնորոշվում է նրա սիրալիր ու խաղաղասերի բնավորությունը: Այնտեղ նա հանդիպել է նաեւ իր ապագա կնոջը, բողոքական դավանանքով ատամնաբույժի դստերը՝ Ուենդիին: Տարբեր դավանանքներին պատկանելու խնդիրները («մենք պետք է համապատասխան եկեղեցի գտնեինք եւ հայ հոգեւորական, որն օրհներ մեզ», հիշում է Արան) լուծելուց հետո նրանք ամուսնացել են 1991-ին:

Արա Դարզին բարեկիրթ է, խելացի, եռանդուն եւ նրբանկատ: Ի հակադրություն Բրաունի մյուս նշանակումների (օրինակ՝ անվտանգության նախարար Ալան Ուեսթի, առեւտրի նախարար Դիգբի Ջոնսի եւ արտգործնախարար Մարկ Բրաունի) նա ոչ մի անգամ անհարմար կացության չի մատնել իր «բոսին»: Ընդհակառակը, անցյալ նոյեմբերին նա «հերոսի կարգավիճակ» ստացավ, երբ փրկեց կյանքը Լորդերի պալատի անդամ, լորդ Բրենանի, որը կաթված էր ստացել մարդկային բեղմնավորման եւ սաղմնաբանության վերաբերյալ բանաձեւի բուռն քննարկումների հետեւանքով:

«Աչքիս պոչով տեսա, որ լավ չէ: Հանկարծ ուշաթափվեց: Մոռանալով, որտեղ եմ գտնվում, նստարանների վրայով ցատկելով հասա նրան եւ բերանի շնչառության ու սրտամկանի սեղմումների միջոցով փորձեցի վերակենդանացնել: Մի քանի անհաջող փորձերից հետո վերջապես էլեկտրական սարքի միջոցով նա ուշքի եկավ: Շունչ քաշեցի: Դահլիճի մի անկյունում Յորքի արքեպիսկոպոսը աղոթում էր», վերհիշում է Դարզին:

Նա պատվավոր խորհրդատու վիրաբույժ է Լոնդոնի Ս. Մարիամ հիվանդանոցում, որտեղ ուրբաթ եւ շաբաթ օրերին առավոտյան վիրահատություններ է կատարում: Նա նաեւ «Իմպերիալ քոլեջի» պրոֆեսոր է եւ «Ռոյալ Մարսդեն» հիվանդանոցի ամբիոնի վարիչը: Շաբաթվա մնացած ժամերը նա նվիրում է իր կնոջը՝ Ուենդիին եւ երեխաներին՝ Ֆրեդդիին եւ Նինային:

Պաշտոնն ստանձնելուց Դարզին Սրիքում նա հստակ նշել է, որ եթե «հիվանդներիցս մեկը իմ կարիքն զգում է, ուրեմն ես առաջնահերթությունը տալու եմ նրան եւ գնալու եմ նրան տեսնելու»:

Անցյալ տարի նա առաջարկեց 150 պոլիկլինիկաները միավորել եւ դառնալ «սուպերվիրահատարաններ», ապահովել 24 ժամյա գրաֆիկով եւ անհրաժեշտության դեպքում դառնալ (թեկուզ մասամբ) մասնավոր «ձեռնարկություններ»: Դրանով նա օտարացնում էր իրականացնում ընտանեկան բժիշկների եւ խորհրդատու մասնագետների շրջանում: Առաջարկը սվիններով ընդունեցին: Դարզին «Սանդի թայմսում» դեմ արտահայտվող այն բժիշկներին որակեց «դինոզավրեր», որոնք իրենց պաշտպանելով իրենց «պրոֆեսիոնալիզմի սահմանները», դեմ էին բոլոր տեսակի առաջխաղացումներին:

Նրա սկզբունքների մեջ առաջնայինը նորարարությունն է: Հետո՝ խիզախությունը եւ անհրաժեշտ մասնագիտական բարձր որակավորումն ու փորձառությունը:

Դարզիի առաջարկին լոնդոնյան 31 առողջապահական կենտրոններ դրականորեն են արձագանքել եւ արդեն ներկայացրել են սուպերվիրահատարաններ դառնալու իրենց ծրագրերը:

«Տեղայնացնել՝ որտեղ հնարավոր է, կենտրոնացնել՝ որտեղ անհրաժեշտ է» կարգախոսով նա ավելի բարձր պատասխանատվություն է դնում բժիշկների վրա եւ միաժամանակ մեծացնում բուժքույրերի դերը: Խորհուրդ է տալիս վերաբերվել հիվանդներին որպես հաճախորդների, որոնք իրավունք ունեն ընտրություն կատարելու բուժման որակի եւ մատչելիության հարցերում:

«Ես համոզված եմ, որ բարեփոխումները ներսից պետք է սկսել, այնուհետեւ բարձրանալ վերեւ: Երբ հիվանդանոցի որեւէ բաժնում նորություն են ներմուծում, առաջին հերթին զրուցում եմ ուսանող բուժքույրերի, պրակտիկանտների հետ: Նրանք ավելի շատ են տեսնում թերությունները», ասում է նա:

Դարզին բազում մրցանակներ է ստացել: 2002-ին մասնավորապես վիրաբուժության եւ ընդհանրապես բժշկագիտության ասպարեզում մատուցած ծառայությունների համար նրան շնորհվեց «ասպետի» կոչում: Իսկ 2003-ին նա վերջապես դարձավ Մեծ Բրիտանիայի քաղաքացի:

Թարգմ. Հ. ԾՈՌՆԿՅԱՆԸ

Իռլանդիայից պահանջում են կրկին հանրաքվե անցկացնել

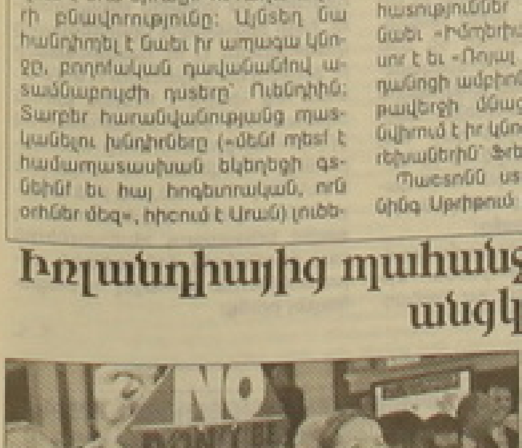

Ֆրանսիայի նախագահ Նիկոլա Սարկոզին կարծիք է հայտնել, թե Իռլանդիան պետք է կրկին հանրաքվե անցկացնի եվրոսահմանադրության կրճատ տարբերակի՝ Լիսաբոնի պայմանագրի առնչությամբ: Նա իր դիրքորոշումն արտահայտել է Էլիսեյան պալատում պատգամավորների հետ հանդիպման ժամանակ, հաղորդում է Ֆրանսպրես գործակալությունը:

Եվրամիությունում հուլիսից նախագահող Ֆրանսիայի ղեկավարը նաեւ հաստատել է, որ ինքը վետո կդնի միության ընդլայնման վրա, մինչեւ որ մասնակից բոլոր 27 պետությունները վավերացնեն Լիսաբոնի պայմանագիրը:

Հունիսի 12-ին Իռլանդիայում անցկացված հանրաքվեի ժամանակ այդ երկրի բնակիչների կեսից ավելին մերժել էր Լիսաբոնի պայմանագիրը: Եթե փաստաթուղթը մինչեւ աշուն չվավերացվի ԵՄ անդամ բոլոր պետություններում, ապա 2009-ի հունվարից չի կարողանա ուժի մեջ մտնել որպես եվրոմիության սահմանադրություն:

Իռլանդացիներին համոզելու նպատակով Սարկոզին հուլիսի 21-ին կժամանի Դուբլին:

Իր հայտարարությունն անելուց առաջ Նիկոլա Սարկոզին հանդիպում էր ունեցել Գերմանիայի կանցլեր Անգելա Մերկելի հետ:

Ի դեպ, Գերմանիան ինքը դեռ չի վավերացրել Լիսաբոնի պայմանագիրը, իսկ Լեհաստանը ակնհայտ բացասական դիրքորոշում ունի:

Իռլանդացիների հանրաքվեի կապակցությամբ Գերմանիան առաջարկում է [illegible]: Գերմանիայի արտգործնախարար Ֆրանկ Վալտեր Շտայնմայերի կարծիքով, եվրոմիության 27 երկրներից 26-ի խորհրդարանները կարող են մինչեւ տարեվերջ վավերացնել Լիսաբոնի պայմանագիրը, իսկ Իռլանդիան [illegible] ԵՄ-ին: Այդ դեպքում ԵՄ սահմանադրությունը ուժի մեջ կմտնի 2009-ի հունվարին:

Իսպանիայի խորհրդարանի [illegible] Լիսաբոնի պայմանագիրը [illegible] Իսպանիան դարձավ փաստաթուղթը վավերացնող ԵՄ 23-րդ պետությունը:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՄՈՒԼ

ԱՄՆ պետքարտուղարի տեղակալը կբանակցի իրանցիների հետ

ԱՄՆ պետքարտուղարի քաղաքական հարցերի գծով տեղակալ Ուիլյամ Բերնսը կմասնակցի Իրանի միջուկային ծրագրի շուրջը այդ երկրի հետ վարվող բանակցություններին: Այդ մասին հաղորդում է Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը, վկայակոչելով ամերիկյան վարչակազմի բարձրաստիճան ներկայացուցիչներից մեկին:

Բերնսը Իրանի միջուկային ծրագրին նվիրված բանակցություններում իրանական պատվիրակության ղեկավար Սաիդ Ջալիլիի հետ առաջին անգամ կհանդիպի շաբաթ օրը: Միջազգային միջնորդների մասնակցությամբ անցկացվող բանակցությունների հերթական փուլը տեղի կունենա Շվեյցարիայում:

Անցյալում ԱՄՆ-ը պաշտոնական բանակցություններ վարել էր Իրանի հետ, բայց 1979-ին Թեհրանում ամերիկյան դեսպանատան գրավումից հետո պաշտոնական բոլոր շփումները դադարեցվել էին: Բերնսի եւ Ջալիլիի առանձնազրույց առայժմ չի նախատեսվում: Ամերիկյան կողմը պնդում է, որ Բերնսը ավելի շատ պետք է լսի, քան բանակցի:

Ժնեւի բանակցություններում Արեւմուտքի պատվիրակությունը կգլխավորի Եվրամիության արտաքին քաղաքականության գծով ներկայացուցիչ Խավիեր Սոլանան: Շաբաթ օրը նա կփորձի իրանական կողմից կոնկրետ պատասխան ստանալ ՄԱԿ-ի ԱԽ 5 մշտական անդամների եւ Գերմանիայի առաջարկությունների վերջին փաթեթի առնչությամբ: Դրանով Թեհրանին առաջարկվում է դադարեցնել ուրանի հարստացումը տնտեսական պատժամիջոցների մեղմացման դիմաց: Իրանցիները մինչեւ օրս ուրանի հարստացումից հրաժարվելու մտադրություն չեն արտահայտել, պնդելով, որ իրենց միջուկային ծրագիրը խաղաղ բնույթ է կրում:

Անգլիկան եկեղեցու առաջնորդը քրիստոնեությունը վիրավորական է համարում իսլամի համար

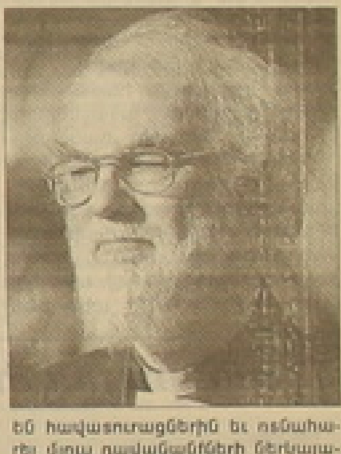

Անգլիկան եկեղեցու առաջնորդ Քենթերբերիի արքեպիսկոպոս Ռոուեն Ուիլյամսը մահմեդական առաջնորդներին հղած բաց նամակում խոստովանել է, որ քրիստոնեության հիմնական սկզբունքները վիրավորական են մահմեդականների համար: Այդ մասին հաղորդում է բրիտանական «Թելեգրաֆ» թերթը:

Ուիլյամսի նամակը քրիստոնյա առաջնորդներին 2007-ին 143 իսլամիստ աստվածաբանների հղած դիմումի պատասխանն է:

Թերթը նշում է, որ իսլամիստ աստվածաբանների դիմումի եւ Ուիլյամսի նամակի նպատակը այդ համաշխարհային կրոնների միջեւ երկխոսության հաստատումն է:

Ուիլյամսի խոսքերով, քրիստոնեական Ս. Երրորդության դրույթը՝ Հայր, Որդի եւ Սուրբ Հոգու եռամիասնությունը «երբեմն վիրավորական է մահմեդականների համար, քանզի հակասում է Աստծո ամենազորության վերաբերյալ նրանց պատկերացումներին»:

Պատմությանն անդրադառնալով՝ արքեպիսկոպոսը գրում է, որ «Քրիստոսի պատգամներին հակառակ, քրիստոնյաները դաժան ձեւերով տարածել են իրենց կրոնը», իսկ մահմեդականները «դաժանորեն պատժել են հավատուրացներին եւ ճնշել մյուս դավանանքների ներկայացուցիչների իրավունքները»:

Ըստ Ուիլյամսի, կրոնների երկխոսության ծավալման համար անհրաժեշտ է գիտակցել, որ միայն հավատն է իրական հիմքը հաշտության ճանապարհին:

2008-ի փետրվարին «Ազգը» անդրադարձավ արքեպիսկոպոսի աղմկահարույց այն հայտարարությանը, թե Մեծ Բրիտանիայի դատարաններում անխուսափելիորեն հարկ կլինի կիրառել շարիաթի օրենքները:

Օբաման կհանդիպի Օլմերտի եւ Աբբասի հետ

ԱՄՆ նախագահության դեմոկրատ թեկնածու Բարաք Օբաման մոտ օրերս շրջագայություն կկատարի Մերձավոր Արեւելքում, որտեղ հանդիպումներ կունենա մասնավորապես Իսրայելի վարչապետ Էհուդ Օլմերտի եւ Պաղեստինյան ինքնավարության ղեկավար Մահմուդ Աբբասի հետ:

Պաղեստինցի պաշտոնական անձանց խոսքերով, Օբամայի եւ Աբբասի հանդիպումը պետք է տեղի ունենա հուլիսի 23-ին: Իսրայելի պաշտոնական աղբյուրներ վկայակոչելով Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ վարչապետ Օլմերտը Օբամայի հետ կհանդիպի հուլիսի 22-ին:

Հունիսին ունեցած ելույթներից մեկում Օբաման հայտարարել էր, որ Երուսաղեմը պետք է մնա Իսրայելի անբաժանելի մայրաքաղաքը: «Ազգը» անդրադարձել է այդ ելույթին եւ դրանից հետո Օբամայի արած այն ուղղմանը, որ իր խոսքերը սխալ են մեկնաբանվել, եւ որ ինքը դեմ է Երուսաղեմում փշալարերի անցկացմանը, քանզի քաղաքը տարբեր կրոնների հետեւորդների սրբավայր է:

Իր շրջագայության ընթացքում Օբաման կայցելի նաեւ Հորդանան, Իրաք, Աֆղանստան, ինչպես նաեւ Ֆրանսիա եւ Գերմանիա:

«Սամսունգի» նախկին ղեկավարը դատապարտվեց բանտարկության

Հարավկորեական «Սամսունգ» ընկերության նախկին ղեկավար Լի Գոն Հին երեկ Սեուլի դատարանի վճռով դատապարտվել է երեք տարվա պայմանական բանտարկության: Նա ենթարկվել է նաեւ 109 մլն դոլար տուգանքի, հաղորդում է Ինտերֆաքս գործակալությունը:

Լի Գոն Հին «Սամսունգը» ղեկավարել է 20 տարի: Նա պաշտոնը թողեց այս տարվա ապրիլին, երբ ամբաստանվեց մի շարք լուրջ իրավախախտումների մեջ:

Դատարանը երեկ հաստատեց, որ Լի Գոն Հին մեղավոր է հարկերի վճարումից խուսափելու մեջ: Նա մեղադրվում էր նաեւ վստահության չարաշահման մեջ, բայց այդ մեղքը չհաջողվեց ապացուցել:

ԱԶԳ

Սփյուռք

Սփյուռքը շատ չլուծված հարցեր ունի

ՀՀ ԱԺ սփյուռքի հարցերով նորաստեղծ կոմիտեի նախագահ Հրանուշ Հակոբյանը Ծաղկաձորում հանդիպեց «Գրողների 4-րդ համահայկական համաժողովի» մասնակիցների՝ ժամանած 17 երկրներից: Հանդիպման նպատակը՝ տեղեկանալ այն բոլոր խնդիրներին ու դժվարություններին, որոնք տարիներ շարունակ ծառացել են սփյուռքի տարբեր համայնքներում եւ դրանց լուծման ուղիներ ու ելքեր գտնել: Նա ներկայացրեց նոր ձեւավորված կառույցի աշխատանքները եւ նշեց. «Հատկապես գրողներից ակնկալում եմ, որ մեր անկախ պետության տեսլականը, հայրենիքի ու հայրենասիրության գաղափարի շուրջ համախմբվելու բանաձեւ առաջարկեք, որը դեռեւս չենք գտել: Մենք համախմբվում ենք մեծ վշտի շուրջ, բայց հայրենիքի կառուցման ու վերածննդի հարցում էլ յուրաքանչյուր հայ պետք է մասնակից լինի եւ համախմբված»:

Հայրենիք-սփյուռք գործակցության ձեւերի, մեթոդների շուրջ լիարժեք աշխատելու համար Հրանուշ Հակոբյանը առաջնահերթ համարեց սփյուռքը ճանաչելը. «Բազմաշերտ, բազմաբովանդակ առանձնահատկություններով, խորքային նկարագրով սփյուռքը ճանաչելը կօգնի արդյունավետ աշխատելուն: Կարծում եմ այս նոր կառույցը պետք է կոչվի սփյուռքի տուն, որտեղ պետք է աշխատեն նաեւ սփյուռքահայեր ու նախարարությունը դառնալու է սփյուռքահայերի հենարանը, իսկ դուք՝ մեր դեսպանները սփյուռքում»:

Կառույցն արդեն մշակում է «Դեպի հայրենիք» ծրագիրը, որը նախատեսում է մինչեւ 30 տարեկան յուրաքանչյուր հայ երիտասարդի այց հայրենիք, հայկական մեկ ընդհանուր համացանց ստեղծելու աշխատանքներ են տարվում նաեւ: Առաջիկայում նախատեսվում է ԵՊՀ-ում բացել սփյուռքագիտության ամբիոն, որը հետագայում Վ. Սարոյանի անվան ակադեմիա ստեղծելու հիմք կդառնա:

Սփյուռքի կառույցների ներկայացուցիչները առաջարկեցին հայրենիքում կազմակերպվող կարեւոր միջոցառումների մասին տեղեկացնել որքան հնարավոր է շուտ, այլ ոչ թե 2-3 ամիս առաջ: Համընդհանուր էին դժգոհությունները Հայաստանից հեռուստաընկերությունների հաղորդավարներից եւ ընդհանուր եղանակականությունից: Խոսվեց նաեւ դպրոցների փակման, դասագրքերի, ուսուցիչների բացակայության մասին ու առաջարկվեց այս խնդիրներով զբաղվող հանձնախումբ ստեղծել: ԱՊՀ երկրների սփյուռքի անհանգստությունը կիրակնօրյա դպրոցներն էին, որոնք իրենց դերը չեն կատարում: Իհարկե ուղղագրության հարցը կրկին բարձրացվեց: Առաջարկներ եղան սփյուռքի խորհրդարան ու մարմին ստեղծել, սփյուռքի համար մեկ նոր թերթ հիմնել, մշակութային «աղբը» սփյուռքում չներկայացնել պետության անվան տակ: Հնչեց նաեւ համաժողով գումարելու գաղափարը, որտեղ ամեն կառույց ցանկալի է, որ ներկայանա իր խնդիրներով:

Հանդիպումից հետո Հրանուշ Հակոբյանը ի պատասխան «Ազգ»-ի հարցի, տեղեկացրեց. «Այն ամենը, ինչի մասին հայտնեցին սփյուռքի գրողները, պետք է ի մի բերել, դասակարգել, համակարգել յուրաքանչյուրի պահանջը, տեսնել թե պետությունը այստեղ ինչ անելիք ունի եւ դրանց ընթացք տալ: Որեւէ հարցադրում չպետք է թղթի վրա մնա: Եթե նույնիսկ չենք կարող լուծել, դրա մասին պետք է տեղեկացնենք մեր հայրենակիցներին: Աշխատանքային բնույթի համաժողովներին կողմնակից եմ, քանի որ միայն դրանցում է լուրջ աշխատանքներ տարվում, եւ այս հանդիպումն էլ նման բնույթի էր»:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ, Ծաղկաձոր

Մշակութային ժառանգության պահպանության...

1-ին էջից

Մեծ Հայքի Վասպուրական նահանգի Արտազ գավառում, ներկայիս Իրանի Մակու քաղաքի հյուսիս-արեւմուտքում գտնվող՝ XVIII դարի կառույց է Թորձորի եկեղեցին: Պատմագրության մեջ նշվում է, որ լինելով Արտազի հայկական իշխանության մշակութային կենտրոն, վերելք է ապրել XIV դ. առաջին կեսին, երբ այնտեղ հաստատվել է Հովհ. Երզնկացին: Մակուում արհեստական լիճ, քաղաք ստեղծելիս՝ վտանգված եկեղեցու ճակատագրով մտահոգ Իրանի պետական եւ հոգեւոր իշխանությունները այն տեղափոխել են բարձրադիր վայր: Արամ Ա-ն վերաօծել է եկեղեցին:

Ս. Ստեփանոս Նախավկայի VIII-IX դդ. եկեղեցական համալիրը գտնվում է Ջուղա գետը Արաքսի մեջ լցվելու տեղամասում: «Դիմացը Նախիջեւանն է, որտեղ Ջուղայի 3000 խաչքարեր ավերվեցին եւ տեղում հրաձգարան կառուցեցին: Գետի ձախ ափին, իրանական տարածքում մեծ հոգատարությամբ վերանորոգվում է միջնադարի մեր եկեղեցական սքանչելի համալիրը»: Թ. Հակոբյանը հիշեց անցյալ տարի հայկական միջնադարի հոգեւոր ճարտարապետության գոհարներից մեկի՝ Աղթամարի Ս. Խաչ եկեղեցու բացման արարողությունը, երբ այն ներկայացվել էր իբրեւ թուրքական մշակույթի օջախ՝ նախապես հայկական հետքերը վերացնելու ամեն ջանք արդեն գործադրված, որն իրականում անհաջողված էր, իհարկե:

Նա հարց հնչեցրեց, թե արդյո՞ք պաշտոնական Երեւանից եղա՞վ որեւէ արձագանք, թե՞ պատմության մեջ արձանագրվեց այս անարգանքին՝ թուրքական հիմնի ձայն հայոց պատ- վիրավորության լռելյայն հետեւելու պահը միայն:

Պաշտոնական հանգամանքներում մեր հարեւան երկրների ներկայիս տարածքում մնացած հայկական մշակութային հուշարձանների ճակատագրերը հիմնականում նույնն են, բացառությամբ Իրանի: Ինչպես նշեցին բանախոսները, մշակույթ ունեցող ազգերը միայն կարող են գնահատել ուրիշինը: 3000 տարվա ընթացքում պետականության որեւէ կորուստ չունեցող Իրանում հայերը միշտ լավ վերաբերմունքի են արժանացել: Իբրեւ վկայություն Թ. Հակոբյանը հիշեց 750 տարի գոյություն ունեցող Ատրպատականի թեմը:

Միանգամայն այլ պատկեր ներկայացրեց Թուրքիա կատարած նոր ուղեւորությունից Սամվել Կարապետյանը: Բարդուղիմեոս առաքյալի վանքը, որ նշված է թուրքական զբոսաշրջության քարտեզներում, թեկուզ վիճակում է, գերեզմանոց, միայն պատերի գոյությամբ ծառայում է իբրեւ զինվորական հենակետ, որին մերձենալ, լուսանկարել չի կարելի: Կարսի եկեղեցին վերանորոգված է «ճարտարապետական աղաղակող սխալներով, էկզոտիկական անճշտություններով, նախնական տեսքից հեռացած, որ դեկորատիվ ծեփի տպավորություն է թողնում»: Անին այժմ թանգարանային կարգավիճակ ունի: Ս. Կարապետյանը հիշեց մի քանի տարի առաջ Անիում պեղումներ կատարող ֆրանսիացի հնագետների աշխատանքներին մասնակցած ծագումով պոլսեցի, այժմ փարիզաբնակ ճարտարապետ Անի Պըլբյանի՝ հայ հոգեւորականների տապանաքարերի հայտնաբերման մասին պատմածը. «Դրանք այժմ ջարդուփշուր են եղել, եւ ոսկորները ցաք են տված»:

Թուրքերն ասել են, որ թանգարանն աշխատում է մինչեւ ժամը 6-ը: Դրանից հետո իրենք պատասխանատու չեն: Անիից հյուսիս՝ Հայաստանի տարածքում Հոռոմոսի վանքի շրջակայքում պեղումներ անող հայ հնագետները տեղի հովիվներից լսել են, որ թուրքերը գետն անցնում ու գանձախուզման նպատակով փչացնում են հնավայրի պեղումնաբանական շերտերը:

Հայկական մշակութային ժառանգության ճանաչողության ու պահպանության հարցերով մտահոգ երկու մասնագետներն էլ «Քո տունը նախ մաքրիր»՝ հարեւաններից ինչ-որ բան պահանջելու համարժեքությունը հարցնելով՝ անդրադարձան նաեւ մեր ներքին խնդիրներին, որոնք, իհարկե, բազմաթիվ են: Ինչպես, օրինակ, Նորավանքի մոտակայքում կառուցված ռեստորանի տպավորությունը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի պատվիրակների վրա, ովքեր դա տեսնելով՝ պարզապես հետ են դարձել: Կամ Հաղպատի վանքի պարսպին կից կառուցված գյուղամթերքի ռեստորանը, որ երկար ժամանակ մոնտաժել չէր լինում:

Մշակութային ժառանգության պահպանության խնդիրները համամարդկային անհրաժեշտություն են: Փոխադարձաբար մենք եւս պետք է հոգատարություն ունենանք օտար մշակույթի հանդեպ: Այս առումով Ս. Կարապետյանը օրինակեց Երեւանի մզկիթի՝ նույնիսկ անլույս տարիներին վերանորոգման փաստը՝ սխալ համարելով խորհրդային 70 տարիների ադրբեջանցիների՝ Հայաստանում լինելու հետքերի՝ գերեզմանոցների ոչնչացումը: «Դրանց պահպանությունը նաեւ քաղաքականություն է», նկատեց Թամար Հակոբյանը:

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

«ՈՍԿԵ ԾԻՐԱՆ»

Իրականն ու պատրանքը վավերագիրների հայացքով

Կանադացի ռեժիսոր Կառլ Վալիենն ոգեշնչվել է Միքելանջելո Անտոնիոնիի «Բլոու-ափ» ֆիլմից՝ ընտրելով լուսանկարչության ուղին: Ուսումնականներին Վալիենն սկսեց ճանապարհորդել: Լուսանկարում ու նկարահանում էր բնության գեղեցիկ տեսարանները, հեքիաթային արարողություններն ու միջոցառումները՝ համադրելով անցյալ ու ներկա կադրերը: 2008-ին ռեժիսորն ավելի քան մեկ տարի ապրեց Ինդոնեզիայում: Նկարահանած «Արյուն եւ խունկ» ֆիլմը պատմում է Բալիի կրոնական ծեսերի մասին: Արարողության ընթացքում պետք է արյուն մատուցվի բիուսաներին՝ անդրաշխարհում ապրող չար ոգիներին հանդարտեցնելու համար: Ֆիլմը սկսվում է աքլորակռվի տեսարանով: Ծեսը նշանավորվում է քահանայի ելույթով, իսկ ավարտի մահվան պարին ուղեկցում է Գամելանի ռիթմիկ երաժշտությունը: Սա «Ոսկե ծիրան» կինոփառատոնի վավերագրական ֆիլմի մրցույթին մասնակցող ստեղծագործություններից է: Այս տարի փառատոնը ստացել է 200 հայտ վավերագրական ֆիլմի մրցույթի մասնակցության համար: Դրանք բացահայտում են մարդկային տարբեր ճակատագրեր, պատմական դրվագներ, ժամանակակից կյանքն ու ավանդույթներից հեռանալը:

Երեկ «Երեւան» հյուրանոցի հանդիպումը նվիրված էր օտարերկրյա վավերագիրներին: Ռոխսարե Ղաեմմաղամիի ստեղծագործական առանձնահատկությունն է անիմացիայի ու վավերագրության համադրումը: Ֆիլմի հերոսը նկարիչ Ջամշիդ Սեմիֆարն է, որ ունի բազմաթիվ խնդիրներ, բայց շարունակում է նկարել, որովհետեւ նկարչության շնորհիվ մոռանում է կյանքի դաժանությունը, հաստատում ստեղծագործական «ես»-ը: «Մեր զգացմունքները, երազանքներն ու հույզերն ավելի իրական են, քան իրականությունը: Նկարների միջոցով բացահայտվում է հերոսի ներաշխարհը», ասաց Ռոխսարե Ղաեմմաղամին: Թուրք ռեժիսոր Նիքբա Ցաինն արդեն երկրորդ անգամ է մասնակցում «Ոսկե ծիրան» կինոփառատոնին: «Լաուրեին եւ ես» ֆիլմը Սոմալիացի 21-ամյա տնային աշխատողի մասին է: «Ինչ մեղք եմ գործել, որ կին եմ ծնվել», ֆիլմում շարունակ հարցնում է Լաուրեին՝ չհասկանալով, թե ինչի համար են իր տառապանքները: Սերբիայի ներկայացուցիչ Լյուպիծն Մոնեթի «Կարմիր սառնարանի ճանապարհորդությունը» ֆիլմը նկարագրում է անչափահասների դաժան կյանքը: Ֆիլմի հերոսը փոքրիկ տղա է, որ որպես բեռնակիր պետք է տանի նորոգելու կարմիր սառնարանը: «Ֆիլմը սոցիալական ուղղվածություն ունի եւ այս երեխայի կերպարով ցույց ենք տալիս հազարավոր երեխաների դաժան կյանքը», ասաց ռեժիսորը:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«Չեմ սիրում, երբ ինձ արգելում են»

«Տասնյոթ տարեկան էի, երբ առաջին անգամ ֆիլմ նկարահանեցի: Հրաշալի զգացողություն էր: Կարեւորում եմ պատկերի ճարտարապետությունը: Ֆիլմ չեմ նկարահանում, այն պատրաստում եմ: Կա յոթ գույն, յոթ հնչյուն, բայց նրանք դարեր շարունակ հիացրել ու հուզել են մարդկանց: Կինոն էլ է այդպիսին՝ մարդկանց գրավում է, զարմացնում, կախարդում: Պատկերը զգացմունքի ազատությունն է: Կադրը, որ ես անվանում եմ հրաշագործ-կախարդական, երկրորդ անգամ չի կարող կրկնվել, պետք է որսալ այդ պահը», սա ֆրանսիացի նշանավոր ռեժիսոր Կատրին Բրեյայի խոսքերից է: Բրեյան «Ոսկե ծիրան» կինոփառատոնի պատվավոր հյուրերից է: Փառատոնի յոթ օրվա ընթացքում կտեսնենք նրա «Հին սիրուհին», «Սիրավեպ» ու էլի բազմաթիվ ֆիլմեր, որոնք հանդիսատեսի համար բացում են կին ստեղծագործողի նոր ու երեւակայական աշխարհը: Երեկ տիկնիկային թատրոնում դերասանուհին անցկացրեց վարպետության դաս՝ հայ ապագա ռեժիսորներին ու իր արվեստի երկրպագուներին հաղորդակից դարձնելով կնոջ ուժեղ բնավորությանն ու ճշտությանը:

«Փորձում եմ փոխել համադրումներն ու գտնել զուգորդումներ: Սիրում եմ համր կինոն, ուր համադրումները կարեւոր չեն: Իրերին նայում եմ «մանրադիտակով», եթե սիրային տեսարան կա՝ իմ հայացքը պետք է լինի երկու մարմինների միջեւ: Երբ որեւէ տեսարան եմ հավանում, դեմքս ծածկում եմ ձեռքով, որպեսզի թաքցնեմ իմ ուրախությունը, հրճվանքը: Իմ ֆիլմերը պետք է միայնակ դիտել, որպեսզի օտարները չտեսնեն քո զգացմունքները, հրճվանքի ու հաճույքի ակնթարթները: Դերասաններին հնարավոր չէ կառավարել: Նրանց կախարդում եմ եւ այդ կախարդանքից էլ ծնվում է ֆիլմը: Արվեստը հաղթահարված տառապանք է, որ վերածվում է ոգեշնչման: Վան Գոգը կտրեց իր ականջը, որպեսզի հասնի արվեստի, տառապանքի ու մարդկային հոգու բարձունքին», ասում է նա: Բրեյայի ֆիլմերում գերակշռում են սիրային տեսարանները, ինչի պատճառով կինոռեժիսորը վստահեցնում է, որ հանդիսատեսը իր ֆիլմերը կամ պաշտում է, կամ ատում: Թե «ինչու է Բրեյան սիրում նկարահանել բաց տեսարաններով ֆիլմեր» հարցին ռեժիսորը պատասխանեց՝ «Որովհետեւ դա արգելված է, իսկ ես չեմ սիրում, երբ ինձ արգելում են», եզրափակեց նա խորհուրդ տալով երիտասարդ ռեժիսորներին շատ մասնակցել մրցութային աշխատանքներին, ճանաչել ու բացահայտել իրենց:

Հ.Հ.

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ը (պատվիրատու) ՊԳԳ-ՄԲԱԸՁԲ-08/48 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **Երեւանի քաղաքապետարանի կարիքների համար Երեւանի N 275 մանկապարտեզի կաթսայատան եւ ջեռուցման համակարգի կառուցման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 2750 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ «Կոմիտասմասնաճյուղ» ՓԲԸ N 247010010343 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25, հանձնաժողովի քարտուղար Գ.Հովյանին:

Հրավերն անվճար տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը ժամը 9:30-ն:

ՈՒՂՂՈՒՄ

2008թ հուլիսի 16-ի համարում տպագրված «ՊԳԳ-ԳՀԱԸՁԲ-08/26» ծածկագրով գնանշման հարցման հայտարարության փոխարեն կարդալ «ՊԳԳ-ԳՀԱԸՁԲ-08/30»:

ԱԶԳ

Հասարակություն

[illegible]

Դրամավարկային քաղաքականության ծրագիր 2008 թ. III եռամսյակ

2008 թ. երրորդ եռամսյակի կանխատեսումների և դրամավարկային քաղաքականության ուղղությունների վերաբերյալ հուլիսի 2-ի ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի նիստի [illegible]

[illegible]

Տես էջ 8

Մրցապայքարեզ են դուրս գալիս «Բանանցն» ու «Արարատը»

Այսօր եվրոգավաթների խաղարկությունում մեկնարկի դուրս կգան «Արարատն» ու «Բանանցը»: «Արարատը» Աբովյանում կհյուրընկալի շվեյցարական «Բելինցոնային», իսկ «Բանանցը» մրցակցի դաշտում կմրցի ավստրիական «Զալցբուրգի» հետ:

«Բանանցին» ավելի ուժեղ մրցակից է բաժին հասել: «Զալցբուրգն» Ավստրիայի ուժեղագույն ակումբներից մեկն է, որին վերջին երկու մրցաշրջաններում մարզում էր իտալացի Ջովաննի Տրապատոնին: Առաջին իսկ սեզոնում նրա գլխավորությամբ «Զալցբուրգը» նվաճեց երկրի չեմպիոնի տիտղոսը, իսկ անցած մրցաշրջանում գրավեց 2-րդ տեղը: Ընդհանուր առմամբ «Զալցբուրգը» չորս անգամ դարձել է Ավստրիայի չեմպիոն, նույնքան անգամ էլ նվաճել է երկրի գավաթը: Նոր մրցաշրջանում թիմի ղեկը ստանձնել է Կո Ադրիանսեն:

«Զալցբուրգի» չորս ֆուտբոլիստներ մասնակցեցին Եվրոպայի առաջնությանը: Ռենե Աուֆհաուզերը և Քրիստոֆ Լայտգեբը Ավստրիայի հավաքականի անդամներ են: Նիկո Կովաչը Խորվաթիայի հավաքականի ավագն է, իսկ Յոհան Ֆոնլանտենը հանդես է գալիս Շվեյցարիայի ընտրանում:

«Բանանցի» համար հերթական մեկնարկը 6-րդն է: 2003-ից թիմը մասնակցում է ՈւԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարին: 2005-ին «Բանանցին» առաջին անգամ հաջողվեց հաղթահարել առաջին փուլի արգելքը: Երևանում զիջելով Թբիլիսիի «Լոկոմոտիվին» (2-3), «Բանանցը» հյուրընկալվելիս հաղթեց 2-0 հաշվով ու մտավ հաջորդ փուլ: Անցած մրցաշրջանում «Բանանցին» բաժին էր ընկել շվեյցարական «Յանգ Բոյզը»: Երևանում գրանցվեց ոչ-ոքի (1-1), իսկ ահա հյուրընկալվելիս «Բանանցը» պարտվեց խոշոր՝ 0-4 հաշվով:

Ընթացիկ մրցաշրջանում «Բանանցն» աչքի չի ընկնում կայուն արդյունքներով: Առաջնության ընթացքում մարզիչները հրաժարվեցին Արամ Հակոբյանի, Ռոմեո Ջենեբյանի ու Անդրեյ Չերեվկոյի ծառայություններից: Փոխարենը թիմ է հրավիրվել բելառուսցի Մաքսիմ Ցիգալկոն, որը հանդես էր գալիս Ղազախստանի «Կայրատում»: Ի դեպ, բելառուսցի հարձակվողի նորամուտը թիմի կազմում շատ հաջող էր: «Միկայի» հետ խաղում նա 2 գոլի հեղինակ դարձավ: Դժվար է իհարկե գուշակել, թե արդյոք կհաջողվի՞ հաղթահարել ավստրիական արգելապատնեշը:

«Արարատին» այսօր ևս դժվարին փորձություն է սպասում: Ճիշտ է, «Բելինցոնան» անցած մրցաշրջանում հանդես էր գալիս առաջին խմբում և միայն անցումային խաղերում հաղթելով «Սանկտ Գալենին» (2-0, 3-2), հաջողվում է ստանալ այս բարձր խաղային բարձրագույն խմբում, սակայն թիմը բավական լավ համալրում է ստացել: Մասնավորապես «Ռոմայի» մի քանի ֆուտբոլիստներ վարձակալությամբ խաղում են շվեյցարական ակումբում, որն իտալական ակումբի դուստր թիմն է: «Բելինցոնան» գլխավոր մարզիչ Մարկո Շալիբաումի գլխավորությամբ ՈւԵՖԱ-ի գավաթի ուղեգիր է նվաճել որպես Շվեյցարիայի գավաթի եզրափակչի մասնակից: Եզրափակչում թիմը 1-4 հաշվով զիջել է երկրի չեմպիոն «Բազելին»:

Վերջին շրջանում արարատցիների ելույթները մտահոգում են թիմի երկրպագուներին: Եթե մեկնարկում «Արարատը» 7 անընդմեջ հաղթանակ էր տոնել, ապա վերջին 7 խաղում վաստակեց ընդամենը 8 միավոր: Ֆուտբոլիստների գործողություններում հոգնածություն է զգացվում, խաղային անկումն ակնհայտ է: Կհաջողվի՞ արդյոք արարատցիներին այսօր իրենց լավագույն հատկանիշները դրսևորել: Միայն այդ դեպքում է հնարավոր հաջողություն ակնկալել:

Անկախացումից հետո «Արարատն» առաջինն էր, որ Հայաստանը ներկայացրեց եվրոգավաթներում: Ճիշտ է, նորամուտը հաջող չէր: 1994-ի ՈւԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարում «Արարատը» զիջեց Սոֆիայի ԲԿՄԱ-ին (0-3, 0-0): Իսկ ահա հաջորդ տարի գավաթակիրների գավաթի խաղարկությունում արարատցիները հաջողությամբ հաղթահարեցին լեհական ԳԿՍ-ի դիմադրությունը (0-2, 2-0, 5-4՝ 11մ) և մտան երկրորդ փուլ: Դրանից հետո ևս երկու անգամ արարատցիները հաղթահարել են առաջին փուլի արգելքը:

Տարեց ֆուտբոլասերները, իհարկե, լավ են հիշում «Արարատի» մրցելույթները անցյալ դարի 70-ականներին, երբ մեր ֆուտբոլիստները հաջող էին հանդես գալիս նաև եվրոպական ասպարեզում: 1972-75-ին եվրոպական գավաթների մրցաշարերում անցկացրած 16 խաղերից 11-ում «Արարատը» հաղթել էր, 2-ն ավարտել էր ոչ-ոքի, կրել էր ընդամենը 3 պարտություն, խփել էր 37 գոլ, բաց թողել 15 գնդակ: Ամենամեծ հաջողությանը թիմը հասել էր 1974/75-ի չեմպիոնների գավաթի խաղարկությունում՝ հասնելով մինչև քառորդ եզրափակիչ: Իսկ ամենանշանակալին, իհարկե, Մյունխենի «Բավարիայի» նկատմամբ տարած հաղթանակն էր Արկադի Անդրեասյանի խփած միակ գոլով: Հուսանք, որ այսօր «Արարատն» արժանապատիվ խաղ կցուցադրի և կրկին կուրախացնի երկրպագուներին:

«Փյունիկը» կձգտի ռևանշի

ՀՀ չեմպիոն «Փյունիկը» պարտությամբ սկսեց չեմպիոնների լիգայի որակավորման 1-ին փուլը՝ Կիպրոսում 0-1 հաշվով զիջելով «Անորթոսիսին»: Դաշտի տերերը զգալի առավելություն ունեին: Երեք անգամ հյուրերին գոլից փրկեց դարպասապահը: Իսկ 72-րդ րոպեին Կարեն Դոխոյանը ձեռքով խաղաց: 11 մ հարվածն անվրեպ իրացրեց Նիկոս Ֆրուսոսը: Ինչ խոսք, 0-1 հաշվով կրած պարտությունը «Փյունիկին» հնարավորություն է ընձեռում հուլիսի 23-ին Աբովյանում կայանալիք խաղում ձգտել ռևանշի հասնելու և հաջորդ փուլի ուղեգիր նվաճելու:

Այդ խաղում «Փյունիկը» հանդես եկավ հետևյալ կազմով. Գրիգոր Մելիքսեթյան, Սարգիս Հովսեփյան, Կարեն Դոխոյան, Կարեն Խաչատրյան, Արտակ Անդրիկյան, Կառլեն Մկրտչյան, Հենրիխ Մխիթարյան (Վարդան Պետրոսյան, 80), Գևորգ Ղազարյան, Արթուր Եդիգարյան (Հայկ Չիլինգարյան, 76), Տիգրան Ղարաբաղցյան (Արթուր Յուզբաշյան, 53), Նորայր Սահակյան:

«Կաունասի» ֆուտբոլիստները հյուրընկալվելիս 4-1 հաշվով հաղթելով Անդորրայի «Սանտա Կոլոմային», գործնականում ապահովեցին հաջորդ փուլի ուղեգիրը: Նույնը վերաբերում է նաև «Գյոթեբորգին», որը մրցակցի դաշտում 5-0 հաշվով ջախջախեց Սան Մարինոյի «Մուրատային»: Նորամուտը հաղթանակով նշեցին «Լանելին» ու «Մոդրիչը»՝ համապատասխանաբար պարտության մատնելով «Վենտսպիլսին» (1-0) ու Տիրանայի «Դինամոյին» (2-0):

Բելառուսի չեմպիոն ԲԱՏԷ-ն սեփական հարկի տակ 2-0 հաշվով առավելության հասավ «Վալուրի» նկատմամբ: Ֆիննական «Տամպերեն» էլ հաղթեց «Բուդուչնոստին» (2-1): Բաքվի «Ինտերի» և «Ռաբոտնիչկիի» մրցավեճում դարպասները մնացին անառիկ: «Արտմեդիան» հյուրընկալվելիս հաղթեց «Վալետային» (2-0): «Դյուդելանժ»-«Դոմժալե» խաղում 1-0 հաշվով հաղթեցին հյուրերը:

Մրցույթի հրավեր 076/08

ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագրի հայաստանյան գրասենյակը հայտարարում է մրցույթ՝ Տաք ջրի ջրատաքացուցիչների և ջեռուցման ծախսաչափիչների մատակարարման համար, Երևանի և Սյունիքի բազմաբնակարան շենքերի ջեռուցման համակարգերի վերազինման նպատակով:

Մրցույթի մանրամասն հրավերին կարելի է ծանոթանալ ՄԱԶԾ-ի http://www.undp.am ինտերնետային կայքից կամ գնումների բաժնից Պետրոս Ադամյան 14 հասցեում: Դիմել Գրիգոր Աֆանասյանին՝ հեռ. 56 60 73 (ներքին) 126, ժամը 14:00-16:00-ը:

Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետը՝ օգոստոսի 1-ը, ժամը 17:00:

UNDP

«ՌԱԴՎԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱ» ընկերությունը հայտարարում է **բիզնես ծրագրերի մշակման մրցույթ:** Առաջին երեք տեղերը գրաված խմբերը կստանան պարգևավճար և կապահովվեն աշխատանքով:

Տեղեկությունների համար զանգահարել՝ (010) 588043, (010) 588044, (099) 741030, (099) 741040,

Հասցեն՝ ք. Երևան, Բաղրամյան 24/Դ (ՀՀ ԳԱԱ հիմնարար գիտական գրադարանի մասնաշենք), 11-րդ հարկ, 11 սենյակ:

E-mail: **info@radvan.am**

Դրամավարկային քաղաքականության ծրագիր 2008 թ. III եռամսյակ

2008 թ. երրորդ եռամսյակի կանխատեսումների և դրամավարկային քաղաքականության ուղղությունների վերաբերյալ հուլիսի 2-ի ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի նիստի արձանագրություն

7-րդ էջից

Հավանական են նաև հետևյալ զարգացումները, որոնք կարող են գնաճի փաստացի ցուցանիշը շեղել կանխատեսվածից նվազման ուղղությամբ.

Բարենպաստ բնակլիմայական պայմանների հետևանքով գյուղատնտեսական մթերքի առաջարկի ծավալների ակնկալվածից ավելի բարձր աճ

Դրամավարկային քաղաքականության ուղղությունները կանխատեսվող 12-ամսյա հորիզոնում

Հաշվի առնելով 2008 թ. երրորդ եռամսյակի զարգացումները և հետագա 12-ամսյա հորիզոնում կենտրոնական բանկի կանխատեսումները, ԿԲ-ի խորհուրդը [illegible] դրամավարկային քաղաքականության հետագա ուղղությունները:

ԿԲ-ի խորհուրդը արձանագրեց, որ երրորդ եռամսյակի վերջում արտաքին միջավայրում [illegible]

[illegible]

Արդյունքում, 2008 թ. սեպտեմբերի 2-ի նիստում ԿԲ խորհուրդը որոշում կայացրեց բարձրացնել վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը 0.25 տոկոսային կետով՝ սահմանելով այն 7.25%: Լոմբարդային վարկի և ավանդի տոկոսադրույքները սահմանվեցին համապատասխանաբար՝ 10.25% և 4.25%:

Դրամավարկային պայմանների աստիճանական խստացման հիմնական փաստարկն այն է, որ ներկայումս արձանագրված գնաճի զգալի մասը պայմանավորված է արտաքին գործոններով, իսկ 12-ամսյա հատվածում գնաճի կանխատեսումները զգալիորեն ցածր են ներկայիս փաստացի մակարդակից և գտնվում են նպատակային թիրախի վերին սահմանին մոտ: Միաժամանակ, ներկայումս իրական ՀՆԱ-ի բացասական ճեղքի պայմաններում, տոկոսադրույքի կտրուկ բարձրացումներն առաջիկայում [illegible] ՀՆԱ-ի [illegible]: Ինչևէ, նույնիսկ տոկոսադրույքների աստիճանական բարձրացումները, ըստ ԿԲ գնահատումների, [illegible] 2008 թ. ավարտին [illegible]:

Հավելված 2: Եռամսյակը նախորդ տարվա նույն եռամսյակի վրա ՀՆԱ իրական աճի կանխատեսման հավանականային բաշխում

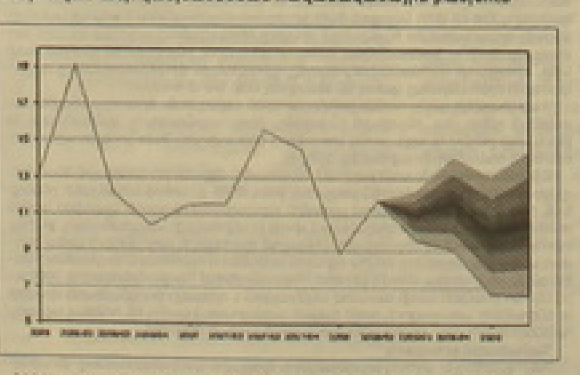

2008 թ. երկրորդ-չորրորդ և 2009 թ. առաջին երկու եռամսյակների կանխատեսման հավանականային բաշխում

Տնտեսական աճի միջակայքը	Տնտեսական աճի նշված միջակայքում գտնվելու հավանականություն			
	2008թ. III եռ.	2008թ. IV եռ.	2009թ. I եռ.	2009թ. II եռ.
6-8%	0.00%	0.09%	10.58%	9.31%
8-9%	0.25%	2.45%	15.82%	11.51%
9-10%	6.79%	8.28%	19.49%	14.76%
10-11%	35.61%	18.14%	19.27%	16.44%
11-12%	40.28%	25.07%	14.59%	15.48%
12-13%	14.96%	22.68%	8.42%	12.16%
13-14%	2.00%	14.27%	3.70%	7.96%
14-15%	0.10%	6.34%	1.25%	4.39%
15-17%	0.00%	1.18%	0.19%	1.36%

Հավելված 3: Գնաճի կանխատեսումների հավանականային բաշխման գրաֆիկներ (Fan Chart):

Գրաֆիկ 1: 2008 թ. մարտին կատարված կանխատեսում

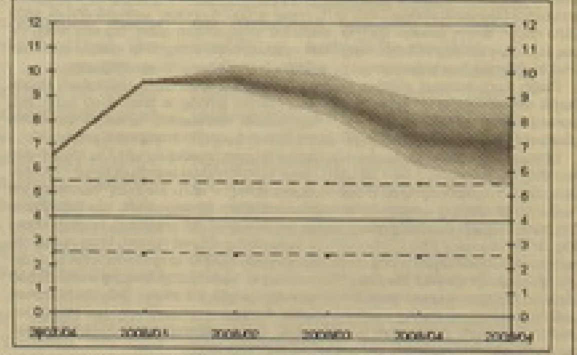

2008 թվականի մարտին կանխատեսված գնաճը 2009 թվականի I-ին եռամսյակի համար՝ 6.9%

Գնաճ (%)	6-ից ցածր	6.0-6.5	6.5-7.0	7.0-7.5	7.5-8.0	8.0-8.5	8.5-ից բարձր
Հավանականություն	<14.1	14.8	18.7	18.2	14.7	10.1	<5.7

Գրաֆիկ 2: 2008 թ. հունիսին կատարված կանխատեսում

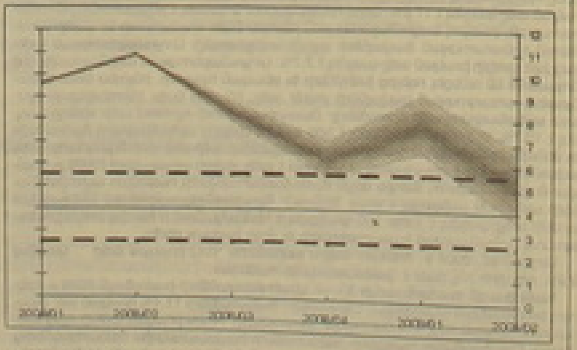

2008 թվականի հունիսին կանխատեսված գնաճը 2009 թվականի II եռամսյակի համար՝ 5.1%

Գնաճ (%)	4-ից ցածր	4.0-4.5	4.5-5.0	5.0-5.5	5.5-6.0	6.0-6.5	6.5-ից բարձր
Հավանականություն	<10.5	13.1	18.1	19.2	18.0	11.1	<10

ԿԲ հասարակայնության հետ կապերի ծառայություն

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երևան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա Ն 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Ավետիքյան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 16.07.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրվում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2